

GAZETA TRANSILVANIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi streinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci. Număr de Duminecă 8 franci pe an.

Redacţia,
Tipografia şi Administraţia:
BRAŞOV, PIAŢA MARE Nr. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov pe an 20 cor., pe 1/2 an 10 cor., pe 1/4 an 5 cor. Cu dusul acasă: abonamentul regulat. Un număr 10 bani. Inserate: un şir peti 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

Alegerea de protopop în Braşov.

Preste o săptămână, adică Joi ce vine, în 2 Martie st. n. se va face alegerea de protopresbiter al tractului Braşov. Pe aceasta zi este convocat de comisarul consistorial, protosincelul Dr. Eus. R. Roşca, sinodul protopopesc electoral, spre a săvârşi actul alegerii.

Competenţi la postul vacant, cum se ştie, sunt trei: părintele Dr. Saftu din Braşov şi protoprezbiterii I. Hamsea dela Zărneşti şi V. Domşa dela Orăştie.

Cum postul de protopop este un post cardinal nu numai în viaţa bisericească, ci şi în viaţa noastră culturală şi socială şi pe alte terene, alegerea de protopop este în general la noi de-o importanţă deosebită. De la persoana aleasă şi bine sau rău nimerită atârna în mare măsură, ca un tract întreg, o grupă considerabilă de parohii, cu mii de credincioşi să progreseze pe teren bisericesc, şcolar-cultural şi în parte şi pe teren economic-social, sau să regreseze, ori să se oprească pe un şir lung de ani în amorţea stagnării.

Dacă aceasta aşa este pentru ori care tract, cu atât mai mare importanţă trebuie să aibă alegerea de protopresbiter pentru tractul Braşovului şi pentru Braşov, unde avem o biserică veche, cu avere considerabilă, folosită pentru scopuri culturale; unde avem frumoasele şcoale ale neamului; unde este o numeroasă inteligenţă, cu învăţatură superioară, al cărei cap spiritual şi conducător în multe afaceri protopresbiterul trebuie să fie. Aceste şi alte momente ne arată îndestul însemnătatea actului, ce are să se săvârşească Joi, în sanctuarul şcoalelor noastre centrale.

De aci însă rezultă şi altceva. Conform importanţei actului, este

mare răspunderea a celor 24 de membrii din cer şi 48 de mireni, cari alcătuiesc sinodul propopesc, cu număr dublu de membrii. Este mare răspunderea, că prin voturile lor pe care dintre candidaţi îl vor recomanda în deosebi, spre a-l considera şi aproba forul bisericesc superior.

Dintre cei trei candidaţi, cari şi-au înaintat petiţiile pentru postul vacant, fiecare este bărbat de cultură superioară bisericească şi laică, fiecare este bărbat integru şi cu bune sentimente româneşti, fiecare vrednic a sta în fruntea tractului şi a-l conduce cu destoinicie.

Membrii sinodului electoral trebuie, ca din aceşti vrednici bărbati, să sprijinească nepreocupaţi, neinfluenţaţi de simenae şi de nimic, liberi de ori-ce presiune sau ademnire şi cu sufletul şi conştiinţa curată pe acela, pe care după cea mai bună a lor ştiinţă şi cunoştinţă îl ţin de cel mai corăspunzător şi mai potrivit pentru a ocupa scaunul de protopop al Braşovului!

Aceasta le este datorinţa, ca membrii ai sinodului electoral. Aceasta trebuie să şi-o îplinească cu scumpătate. Aceasta le-o cere obşteia, le-o cerem noi!

Dacă astfel vor purcede şi dacă şi forul bisericesc superior îşi va da învoiala pentru cel mai corăspunzător, binecuvântarea lui Dumnezeu asupra acestui tract nu va lipsi şi în urma ei roade bune vor răsări.

Noului protopop, care va fi ales şi întărit îi incumbă multe şi mari datorinţe, atât în tract cât şi în locul sediului său, în Braşov, mai multe, ca în timpurile trecute. Cerinţele moderne sunt multilaterale faţă de un şef tractual. Despre acestea vom vorbi la timpul său. Azi încheiăm exprimându-ne dorinţa, de-a vedea cât mai curând întregit postul vacant, ca noul protopop să se poată

apuca cu zăl şi râvnă apostolească de lucrările şi munca, ce-l aşteaptă în viaţa Domnului.

Din comitatul Făgăraşului. Membrii adunării municipale ai comitatului Făgăraş sunt rugaţi, ca pe Marţi în 28 Febr. la oarele 8 1/2 dimineaţa să se adune la hotelul »Paris«, pentru a se sfătui cu privire la ţinuta, ce au să o ia la şedinţa extra-ordinară comitatenză, care se ţine în ziua aceea la oarele 9. — Clubul comitatenză.

Dela Ligă. A apărut raportul secţiei Bucureşti a Ligei pentru unitatea culturală a Românilor, pe anii 1908—1910, urmat de raportul secretarului şi raportul casierului.

E un raport sobru şi documentat al întregii activităţi a Ligei în decursul acestor ani.

Din el se desprind constatări îmbucurătoare pentru redeşteptarea conştiinţei naţionale, pentru afirmarea sentimentului de solidaritate sufletească şi naţională cu fraţii de acelaşi sânge de pretutindenea.

Mai întâiu numărul membrilor Ligei a crescut considerabil: dela 311 s'a ridicat la 948, totuşi, se adaugă în raport, că această cifră e nemulţumitoare, în proporţie cu populaţia Capitalei.

»E regretabil, spune raportul, că unii membri nu pricep în deajuns nici menirea acestei societăţi, nici marelui sprijin ce-l dau societăţii cu neînsemnata cotizaţie de un leu lunar şi ne face prea des neplăcerea de a asculta glasul nemulţumit al casierului nostru, care ne anunţă retragerea cutărui sau cutărui membru, care retragere înseamnă pentru noi nu numai pierderea unui soldat, dar şi micşorarea venitului cu un leu pe lună.

De asemeni au sporit veniturile Ligei, care sunt actualmente de 43,796.80.

Fondul cultural, neatacabil, depus în valori este astăzi de 20 mii 300.

Raportul constată, că membrii Ligei nu-şi dau osteneală, sau mai bine zis, nu au putinţa uşoară de a aduce membrii

noui; mulţumeşte artistului Petre Lielu, care a adus singur 100 membri şi roagă pe toţi membrii a stărua să facă cel puţin un membru nou.

De preste săptămână.

Petiţia dela Vint.

Alegătorii români din cercul Vintului, au fost înaintat o petiţie contra alegerii de deputat dietal a jidanului Mayer Ödön, faţă cu care prin volnicii ne mai auzite a căzut candidatul nostru Dr. Iuliu Maniu. Pertractarea acestei petiţii s'a început la Curia din Budapesta încă Marţi în 14 Februarie şi a ţinut, zilnic, până Sâmbătă în 18 Februarie. Advocăţii petenţilor români au fost: Dr. Erdeli din Budapesta şi Dr. D. Sabo din Blaj. Advocatul contrar a cerut respingerea petiţiei pentru greşeli de formă, dar n'a fost ascultat. Apoi Dr. Erdeli a înşirat toate mişeliile şi volnicile ce le-au făcut agenţii lui Mayer cu ocaziunea alegerii, cumpărând voturi cu 20 — 1000 de coroane unul. Au dovedit cum oamenii de încredere ai lui Maniu au fost alungaţi de prin sate şi cum pe d-l Maniu nu l-au lăsat să tocmească cărăuşi, cari să ducă alegătorii la locul de alegere. Advocatul lui Mayer, infundat, n'a mai ştiut să spună altceva decât minciuna cornurată, că oameni lui Maniu, nu au agitat pentru aceasta, ci pentru împreunarea Ardealului cu România. Toate minciunile însă au fost răsturnate cu dovezi.

Astfel a rămas, că Curia, să publice sentinţa în 4 Martie, când poate că să va da voie petenţilor să-şi dovedească gravaminele arătate în petiţie.

Adunări populare.

După adunarea frumoasă de la Arad, despre care am vorbit în nr.

FOILETONUL «GAZET. TRANSILVANIEI»

Princesa trufaşă.

Sunt ani mulţi, de când domnia în împărăţia Postelor un împărat bun şi blând, care avea o singură fată, cu numele Ileana.

Princesa era drăgălaşe; avea obrajii rumeni şi frumoşi, ochii senini şi albaştri ca cerul. Ea însă nu era mulţumită cu frumuseţea, cu care o înzestrase natura, ci doria să fie mai frumoasă, cu mult mai frumoasă decât era. Măhnirea o chinuia zilnic din ce în ce mai mult, căci vedea că oglinda îi arăta cu îndărătnicie aceleaşi lungi costiţe bălae şi aceiaşi ochi dulci, albaştri. Intr'o zi Ileana îngândurată ieşi să se plimbe prin grădină. Ea neluând în seamă pe unde merge, nici nu observă că se sfârşise de mult grădina împărătească şi că înainta într'o pădure deasă şi neumbată. Merse ea aşa o vreme îndelungată, până când îngrozită de desimea şi întunerecul pădurii, se opri în loc şi privi auriu în jurul ei. Flori de groază îi zgudueau trupul. În acea clipă o ciocănitore bătea regulat în coaja putredă a unui copac, o vererită roşcată trecu ca o săgeată printre crăcile unui alt copac şi o săgeată în frunzişul lui şi gândăcei sculptori aler-

gau prin muşchiul ce se găsea pe jos, de jur împrejur.

Unde se găsea? Nici ea singură nu ştia. Parcă de când pământul e pământ, nu trecuse prin locurile acelea nici un picior de om! Grija şi spaima Ileanii creştea din ce în ce, de oarece ea nici nu putea să-şi dea cu gândul în ce parte să se îndrepte. Făcând câţiva paşi înainte Ileana scoase un ţipăt de bucurie. Intr'o poeniţă zări o colibă dărăpănată, de pe al cărei coş strămb se vedea ieşind fum, semn că se găseau oameni în acea locuinţă. Cu inima plină de nădejde alergă în grabă princesa în spre colibă şi bătu la uşa neprinsă în ţăţani. Indată se auziră nişte paşi mărunţi, scârţâind uşa se deschise şi se ivi o babă bătrână, bătrână şi aşa de urată, în cât Ileana se trase înapoi de spaimă. Baba sprijinită într'o cărjă înaintă schiopătând în spre princesă. Pe umerii babei era o broască răioasă, care privea duşmănos, cu nişte ochi mari, la fata de împărat. Cu o voce aspră întrebă baba: »Ce vrei dela mine, fetişcano?«

»Am rătăcit prin pădure, mătuşo, răspuse sfios fata, fii bună şi spune-mi pe unde să iau, ca să mă întorc la castel.«

»E departe, tare departe« răspuse rânjind bătrâna şi mângâind broasca pe cap. »Vino înăuntru, princesă, şi odih-

neşte-te puţin, după aceea te petrec eu înspre casă.«

Stăpânindu-şi firea Ileana intră în colibă. În vatră ardea un foc mare şi din ciauul, care atârna de un lanţ deasupra focului, se ridicau abori deşi. Ochiul Ileanii se făceau din ce în ce mai mari de mirare; de odată zări o pisică mare, neagră, care aducea cu sârguinţă surcele şi le aşeza pe foc, servindu-se de picioarele dinainte, pe care le vâra prin văpaia focului, iar în colţul vetrii o maimuţă, care se juca cu nişte fructe, pe care le arunca în ciauul, care clocoţea pe foc.

»Te miri mult de servitorii ce-i am, fetiço?«, zise râzând bătrâna. »Stai jos!« Apoi jucându-se cu costiţele Ileanii: »Ce păr frumos ai«, zise ea cu o voce măgulitoare.

»Frumos?« răspuse princesa, »frumos?« — Mie nu-mi place de loc; e aşa de bălai, ca grăul copt, şi mie îmi place mult mai mult părul negru. Sunt grozav de măhnită, fiindcă mie nu-mi place nici figura pe care o am!

— »Ei! şi de ce nu-ţi place« întrebă bătrâna privindu-o mai deaproape.

— Pentru că e prea obicinuită!« Aş vrea să flu frumoasă — aşa de frumoasă, să nu mă întrecă nimeni altul pe lume!

Asta e dorinţa mea cea mai mare.

»Ce mi-ai da tu, dacă ţi-aşi îndeplini dorinţa?«

»Ce vrei!« zise Ileana grabnic.

»Ascultă: ai să fi frumoasă — mai frumoasă de cât gândeşti, mai frumoasă chiar decât zâna zânelor. Pentru aceasta nu-ţi cer nimic altceva de cât inelul, care-ţi împodobeşte degetul, inelul acesta cu piatra de smarald.«

Trufaşa prinţesă se gândi câteva clipe. Inelul îi primise în dar dela naşa ei, o zână bună, care îi ursise ca inelul să-i aducă noroc atâta vreme, cât l'ar purta şi nenorocul s'o urmărească ori de câte ori l'ar lăsa din deget. Ileana ştia bine toate acestea. Dorinţa însă de a fi frumoasă, era mai puternică de cât amintirile ce-i treceau prin minte.

»Fie!«, — zise ea după puţină vreme.

»Bine, fetiţa mea«, murmură bătrâna, văzând darul preţios, pe care i-l dădu Ileana, şi pe care mătuşa cu foarte multă băgare de seamă îl băgă în buzunar.

După aceea atinse pe fetiţă, cu degetele ei subţiri ca un fus, murmurând descântece încurcate printre dinţi. Vaporii din ceau deveniau mai deşi, din ce în ce mai deşi; maimuţa urla jalnic şi par'că sbura ceva prin văzduh. Par'că se

trecut, proximele adunări populare, aranjate de comitetul nostru național, se vor ține la Lugoși și Orăștie. Atragem de pe acum atenția poporului nostru din acele părți asupra acestor adunări.

Procese de presă ale poetului Goga.

Este știut, că la intervenirea procuraturii reg. din Cluj, poliția din Budapesta a deținut înainte cu un an, pe poetul nostru Goga, care tocmai voia să călătorească, pe mai multă vreme în străinătate. Internat în arestul procuraturii din Cluj, d-l Goga a fost reținut acolo timp de 8 zile, după cari a fost pus pe picior liber, în schimb unei cauțiuni de 10 mii de coroane.

Mercuri s'a pertractat la tribunalul din Cluj, cele nouă delictе de „agitație”: articlii publicați în foaia de odinioară a d-lui O. Goga „Țara noastră”.

Deși nu toți articlii au fost scriși de d-nul Goga, totuși pentru toți a fost făcut responsabil d-sa. Căci editorul foaiei a murit, iar unii dintre autori au emigrat. Dintre cele nouă delictе de agitație, procurorul a mai susținut numai două. Apărătorul d-lui O. Goga a fost d-l avocat Dr. Julian Pordea. Cele două subiecte incriminate au fost două poezii, al căror autor nu este d-nul Goga. Procurorul a cerut amânarea pertractării, până se va erua autorul poeziilor, dar cererea a fost respinsă.

Procurorul a cerut pedepsirea d-lui Goga, pentru că a improscat cu tină ideia de stat maghiar.

După vorbirea în stil mare a apărătorului Dr. Pordea, a vorbit și d-nul O. Goga, răspunzând la acuza improscării cu tină în ideia de stat maghiar.

D-nul Goga în cuvântarea sa de apărare a spus următoarele:

Am fost proprietarul gazetei „Țara noastră”, iar redactor responsabil a fost Marcu, care a murit la București.

În anul 1910, când eram în Lukácsfürdő la Budapesta, au venit la mine câțiva detectivi, m'au arestat și m'au transportat la Cluj, m'au închis acolo, ca pe pungașii ordinari. Faptul acesta a indignat întreaga Europă, chiar și Jászai Oskár îmi ia apărarea. Dacă eu ași fi scris asemenea lucruri, pe cari le-a scris Jászai, acum aș fi închis la Vaț. În schimbul unei cauțiuni de 10.000 coroane am fost eliberat și am plecat la Paris. Zilele acestea

am primit o scrisoare dela apărătorul meu să mă reintorc la Cluj și să mă prezint înaintea tribunalului.

Tot în aceiași zi am primit o scrisoare dela societatea literară Petöffy, care a avut alte păreri de persoana mea și m'a ales ca membru.

Nu pot fi răspunzător pentru păcatele altora. Aceasta nu este dreptate să sufer eu pentru poeziile rele ale altor autori.

Ultimat Greciei și Bulgariei.

Ziarul „Deutsche Tageszeitung” află din Salonic, că comitetul tinerilor turci stăruie la guvernul turc să trimită Bulgariei și Greciei câte un ultimatum, prin care să provoace pe aceste țări vecine, ca în decurs de două săptămâni să retragă „băndele trimise în Macedonia. Dacă nu vor face întocmai, să declare războiu celor două state vecine. Guvernul turcesc stă în cumpănă, ce să facă? De altcun, pregătirile militare în vederea evenimentelor din primăvară să continue cu mare zor.

Luptele bandelor macedonene.

La granița turco-bulgară un nou incident a avut loc. La Dosdat s-a dat o luptă între trupele turcești și o bandă de bulgari, cari au încercat să treacă granița. Patru bulgari au căzut în luptă.

— La Kandalo, localitate la granița greco-turcă, s-a dat o luptă între soldații turci și trupe grecești sprijinite de bande macedonene. În ciocnire au căzut 10 greci.

— O încăierare sângeroasă s-a produs între un număr de albanezi, cari voiau să treacă granița muntenegreană, și grănițerii turci. Încăierarea a luat proporții mari, fiind mulți morți și răniți de ambele părți.

Această ciocnire a produs o nouă surescitare printre albanezi.

Războiul în Yemen.

Și din Arabia sosesc vești rele pentru Turcia. Un ofițer turc refutoresc din Yemen povestește, că pierderile trupelor turcești sunt foarte mari. Trei batalioane au fost complet distruse, parte în luptele cu răsculații, parte căzând victime holerei.

Rusia și China.

Guvernul rusesc a înmănat guvernului chinez prin ministrul său rezident în Peking, o notă, în care declară, că China nu observă exact stipulațiunile tratatului de comerț, încheiat între cele două state la 1881. Guvernul rusesc însă taxative gravaminele, ce le are și cari se referă la dreptul de a putea stabili tarife autonome în o anumită zonă în Mongolia, la dreptul supușilor ruși, la instituirea de consuli ruși în câteva orașe, pe lângă cari există actual-

mente etc. Se pare, că Rusia voințe să-și asigure o influență decizătoare în Mongolia.

Agenția Reuter anunță, că răspunsul, ce-l va da China la nota rusescă, va fi mai mult evaziv. Guvernul rusesc, pentru cazul, că China nu va ceda, va trimite un corp de armată contra Chinei.

Despre răspunsul ce-l va da China, se mai scriu următoarele:

Guvernul chinez va răspunde în mod formal celor șase puncte ale notei rusești. Se asigură, că China nu recunoaște de îndreptățite plângerile cu privire la pretinsa restricțiune a autonomiei tarifului rusesc, cele privitoare la granița chineză precum nici plângerile Rusiei în contra atitudinii autorităților chinezești față de consuli Rusiei.

China recunoaște însă dreptul de exteriorialitate al supușilor ruși din China, recunoaște de asemenea, că comerțul rusesc în Mongolia nu poate fi supus decât impozitelor directe, concede Rusiei dreptul de a cere consulate la Kobdo, Hami și Gutșen, precum și dreptul supușilor ruși de a cumpăra imobile și de a construi case în orașele Mongoliei, unde Rusia are dreptul a înființa consulate.

Răspunsul încheie zicând, că China va observa principiile tratatului, dar nu va consimți la lărgirea acelor principii. China păstrează o atitudine împăciuitoare și regrează adânc schimbarea politicii rusești. Ar dori cu dragă inimă o revizuire a tratatului, pentru a se înlătura dintr'insul punctele neclare și a se introduce modificările devenite necesare prin forța lucrurilor de la 1881 până astăzi.

Isprăvuri jandarmărești.

Năsăud, Februarie 1911.

În Năsăud, frunțașă comună grănițarească de pe Valea Someșului-mare, s-a întâmplat Dumineca trecută, în 12 l. c. un caz, într-adevăr scandalos și revoltător, ce putea să aibă cele mai grozave urmări.

Eroii scandalului sunt gendarmii aceeași, cari la Mărgineni și în alte părți, locuite de naționalități, au comis, în numele legii și al ordinii publice..., atâtea orgii și omoruri.

Și faptul este cu atât mai penibil, scandalul cu atât mai revoltător, cu cât acela s-a întâmplat ziua, în ameaza mare, în piața mare a Năsăudului, în fața unui public imenz și a oamenilor de autoritate.

Două nunți românești se serbau în ziua amintită în pace și liniște, în doine, cântece și chiuituri vesele, cum e obiceiul Românului în zile bune. Când de-odată, în mijlocul piațului, chiar în fața bisericei, apar ca o vijelie din senin, sub conducerea unui oare-care »Zöld... păzitorii ordinii publice... gendarmii și cu un vandalism într-adevăr hunic, smulg cele două steaguri nevinovate de năfrâmi, simbolul nunților românești și — cu toate protestările multimei revoltate — rup și taie de pe ele năfrâmile, petelele și decorurile o-

bicinuite și cu acestea... patria a fost salvată...!

Intrebăm acum pe capul cercului Năsăudului, protopretorele Czinjék, dacă la ordinul și cu știrea sa a comis tinărul... »Zöld« acest vandalism, fără precedent pe la noi, care e cu atât mai revoltător, cu cât acela s-a întâmplat în chiar comuna Năsăud, sediul preturei, care dispune de o inteligință atât de număroasă și care are un popor atât de bun și pacinic?!

Căci fără indoială: dacă în Năsăud s-a putut întâmpla acest atentat odios și fără păreche revoltător, chiar în fața autorităților, își poate inchipui omul, ce se întâmplă în comunele noastre retrase în munți, unde poporul nostru bun, blând și iubitor de ordine și legi, e supus capriciului și șovinismului descreeat al unor gendarmi..., lipsiți total de cultură, morală și bunul simț.

Apelăm în urmare la conducătorii noștrii români din comitat și în special la bunul simț de dreptate al vice-comitetului comitatenz, rugându-i să pună odată capăt acestor orgii barbăre în comitatul nostru, — orgii medievale, cari compromit țara și instituțiunile ei.

Din comitatul Bistrița-Năsăud.

— În atențiunea profeției și învățătoarei române! —

Sunt săptămâni la mijloc, de când un tânăr român, ce face pe »naționalistul« intrasigent..., candidat de avocat prin toate cancelariile advocațiale, fără deosebire de culoare..., cutrieră, în lungul și latul, satele românești, îndemnând poporul, ușor de ademenit, a contracta împrumuturi pe ipotecă la o bancă săsească, dintre cele mai verzi..., la »Vorschussverein« din Bistrița.

Acest tânăr »naționalist...«, actual agent fălos la bancă săsească, cutrieră de prezent comunele din jurul Năsăudului, făcând pe »Mesia« cel promis..., care vine să scape poporul din aceste părți de »robia... băncilor românești.

Și lucru curios: acest agent modern..., care întrece în »manieră« și apucături de »geschef« și pe cei mai »abili« agenți jidani, a făcut îrumoase »daraveric...« în comunele: Radna, Maieru, Rebrisoara, Teure etc., convertind, dela Români »sute de mii de coroane, pe anuități, la susnumita bancă săsească.

Și pe când activul nostru »naționalist«, în zelul său, ce nu mai cunoaște nici margini, nici omenie, transpune cu duimul băncii săsești moșiile românești, pe câte 30, 40 și 50 ani, pe atunci, în schimb, își bate pieptul hulind băncile românești din acest comitat, ca »Aurora«, »Mercur«, »Bistrițana« etc., bănci vechi, cu trecut istoric, fără păreche solide și cinstitute, cari au jertfit, în decursul anilor și jertfesc mereu, mii, zeci de mii de coroane pe altarul culturii românești și pentru scopuri de binefacere.

Și acest nefericit și inconșciu agent...

învârtea coliba în jurul Ilenii. De odată fata de împărat căzu jos în nesimțire și un somn adânc și fără vise o cuprinsă.

După câțiva vreme deșteptându-se, Ileana se trezi în grădina împărătească sub un fag mare.

Tulburată se frecă la ochi. Cum ajunsese ea aici? Uitându-se la mână, simți că-i lipsește inelul. Ileana văzu că ceea ce i-se întâmplase nu fusese vis, își dăduse inelul cu piatra fermecată, pentru ca să se facă mai frumoasă de cât era.

Repede, cât o țineau picioarele, se duse în castel și se uită în oglindă; un strigăt de încântare se auzi, căci o figură frumoasă, mult mai frumoasă de cât înainte, se ivi acum în oglindă. Păr mult și negru, încârlionțat, împodobeau o figură frumoasă; ochii ei mari și căprui erau însă reci și trufași. Fericită zâmbi Ileana figurii din oglindă și ieși din odaie. Încântată de ea, păși cu capul sus în sala tronului, ca să se așeze la locul ei, lângă regina. Pe loc însă o opri un servitor.

»Ce vrei? strigă ea cu mânie. »Dă-te în lături«. — »Ce e, băte?«, întrebă regele.

Însă înainte ca să răspundă pajul, strigă prințesa ca scoasă din fire: »Uitate, ce obraznic e acest servitor! Vrea să-mi închidă drumul spre tron!«

Împăratul și împărăteasa priviră la ea ca la o străină: »Cine ești tu?«

Ileana răsând cu putere zise: — »Ei! nu mai recunoașteți pe fiica voastră?«

— »Cum! vrei să zici că ești fiica noastră, Ileana?« întrebă regele încrunțându-și fruntea. — Vrei să ne prostesti? Arată inelul, pe care-l poartă mereu copilul nostru, dacă vrei să te credem.«

— »Nu-l mai am«, — răspunse încet Ileana. Apoi povesti ea tuturor, ce se găseau de față, ceea ce i-se întâmplase în pădure. După ce isprăvi, împăratul zise cu asprime:

»Duceți pe această mincinoasă din împărăția mea. Să n'o lăsați liberă de cât după ce veți trece de granițele împărăției mele. Prea vădite sunt minciunile, ce ea le spune. Duceți-o departe, pe unde să nu găsească nici o casă omenească — luați-o de grabă de aici!«

Toate tânguirile fetei nu folosiră nimic. Un vânător se ridică, o luă pe șeaua calului său și plecă cu ea, departe, peste granițele împărăției. Aci vânătorul îi dădu drumul jos de pe cal și el se îndreptă spre casă, fără să mai întoarcă capul înapoi.

Când Ileana se trezi singură, desfăcu cureaua de care fusese legată și începu să plângă amarnic. O ce nebură fusese în trufia ei! Nu era decât pedeapsa me-

ritată, pe care i-o dădea părinții, necunoscând înfățișarea ei cea nouă. Lacrimile îi curgeau șiroaie.

Deodată răsună în preajma ei o voce. După ce se uită cu băgare de seamă observă un omuleț mititel, care nu era mai mare de cât degetul arătător, și căruia o barbă albă îi acoperea pieptul.

»De ce plângi fetițe?« — o întrebă piticul uitându-te curios la princesa, care plângea.

Ileana cu vocea înăbușită de suspine, povesti piticului toată nenorocirea ei. Piticul clătina îngândurat capul câteva clipe.

»Greu lucru, zise el în sfârșit. »Tu ai dat inelul cu peatra de smaragd, darul ce ți l'a dat nașa ta puternică zână Titania; acum trebuie să ispășești greșeala! Eu cunosc bine pe vrăjitoarea, care te-a amăgit ca să-ți răpească inelul; e rea, căinoasă și împrăstie în lume numai vrajăbă. Doresc însă să te ajut, ca să-ți capeți darul înapoi. N'o să fie lucru ușor pentru tine, trebuie să te jertfești însă, pentru ca să-ți ajungi ținta.

»Fac ori și ce«, strigă Ileana desnădăjduită, »numai să mă întorc iarăși la părinții mei.«

»Atunci vino după mine«, zise piticul serios, îndreptându-se spre pădure.

Drumul era lung și anevoios, crăcile

copacilor însingerau obrazul prințesei, măracini spinoși îi zdronțiau hainele de mătase scumpă, ea însă nu îndrăsnia să se tânguiască, ci își încorda toate puterile, ca să se ție de sprintenul și micuțul ei tovarăș. După ce merseră ei ce merseră desigur începu să se mai rărească, o poiană se ivi înaintea lor. Aici se zărea o cârciumă dărămată, numită: »Ulciorul din poiană«. La intrarea lor apărură de după sobă o femeie urâtă și vânjoasă, uitându-se pieziș la oaspeții cei ciudați.

»Cocoană cârciumărită«, zise piticul — »îți aduc o servitoare, iat-o!... E dornică de ori ce muncă, să albi însă răbdare cu ea, până va învăța rostul trebu-rilor!«

Bătrâna cercetă, cu ochi pătrunzători, înfățișarea Ilenii. »Ești harnică, fetișcană? Aici e mult de lucru și cu o leneșă n'am ce face«, zise ea răstît. »Vino cu mine la grajd!«

Îngrozită de vorbele bătrânei, prințesa se uită după tovarășul ei; el însă dispăruse. Parcă l'ar fi înghițit pământul! Vremuri grele începu pentru neîncercată Ileană! Bătrâna răutăcioasă o scula de la cel dintâi cântat al cocoșului și o mână cu vorbe aspre și cu lovituri la muncă prin ogradă, prin casă sau pe la câmp, dându-i pâne neagră și uscată să-și potolească foamea mistuitoare.

al cărui nume — din respect către familia sa, — îl retac deocamdată, e cu atât mai condamnat, cu cât aceasta propagandă de salvare economică... a poporului nostru din acest ținut, o face în interesul unei bănci străine, ce ar sorbi pe Români într-o lingură de apă și într-un timp, când deviza noastră, a tuturor, trebuie să fie: »nimic de la străin; nici un ban străinului«.

Preoți și învățători români! Cătră voi adresez acest apel: fiți cu ochii în patru față de acest »naționalist« de ocazie și când vine în satele voastre pentru »a ferici« poporul, »tractați-l« după merit...!!
Someșanul.

ȘTIRI.

— 10 Februarie v.

Conferințele »Asociațiunii« în Brașov. Duminecă în 26 Februarie, tot la 6 oare seara precis va vorbi d-l profesor G. Vătașan — în sala de festivități a gimnaziului român despre »O călătorie în Statele Unite din America de Nord«. Și această conferință va fi cu proiecțiuni.

Internat pentru universitarii din Cluj. La propunerea asesorului consistorial d-l N. Ivan, direcțiunea Institutului »Vatra« a hotărât să propună adunării generale să voteze suma de 1000 coroane, pentru fondul de zidire al Internatului pentru universitarii români din Cluj.

Bacilul holerei în apa Dunării. Directorul oficiului sanitar din Galați (România) a recercat poliița porturilor Galați și Brăila să oprească umplerea ghețurilor cu ghița tăiată din Dunăre, pentru-că, laboratorul bacteriologic a constatat, că apa și ghița Dunării e infectată de bacilul holerei. Tot această constatare s'a făcut și de laboratorul bacteriologic din Budapesta.

Revolta ocașilor. Deținuții din penitenciarul Târgu-Ocna, în România, au baricadat salina nelăsând pe nimenea să mai intre la ei și cer cu stăruință venirea procurorului general. Cauza acestei revolte ar fi regimul prea aspru la care sunt supuși. D-l procuror Ardeleanu, care se afla întâmplător în localitate, însoțit de d-l polițai Bart și de directorul închisorii au fost la fața locului, încercând să parlatizeze cu pușcăriașii răsvărații. Dar aceștia nu voiesc să stea de vorbă decât numai cu procurorul general și cu directorul general al închisorilor. Peste-noapte toți condamnații au dorit în cenă. E probabil, că împreună cu ei se aflau închiși și gardienii supraveghetori. S'au luat măsuri severe de pază, dublându-se garda.

La serbarea de încoronare, a Regelui Angliei, Majestatea Sa Monarhul nostru va fi reprezentat prin Alteța Sa Regală Moștenitorul tronului Francisc Ferdinand. În călătoria aceasta îl vor asocia afară de asistența sa obicinuită și mai multe personaje marcante din Monarchie. De asemenea va participa și împăratul Germaniei Wilhelm cu împărăteasa.

Advocați noi. D-nul Dr. Petre Poruțiu aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria de avocat în Bistrița (Besz-

terceze), strada Lemnelor nr. 2, față în față cu tribunalul.

— Dr. Cornel Traian Albu aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațională în Körösbököny — Buteni.

Ciocnirea de trenuri. Din Șoproon se auunță, că acceleratul de Viena s'a ciocnit lângă Szombathely cu un tren de marfă. Ambele locomotive au suferit stricăciuni. Mecanicul trenului accelerat a căzut jos și s'a rănit mortal. Ciocnirea a fost atât de puternică, încât toți pasagerii au fost trântiți la pământ. Bagajele au căzut de pe rafturi. Câțiva pasageri au fost ușor răniți. Linia a fost deteriorată astfel că trenul accelerat, care trebuia să sosească la oarele 10 la Viena, abia la 11 a putut pleca din Szombathely. Pasagerii au rămas la Szombathely până la plecarea trenului.

Pedeapsa lui Dumnezeu. Trăia în Felfeada (cott. Sibiu) un om cu numele Iisie Lazar. Acum toți îi ziceau moș Lazar, pentru-că avea aproape 70 ani, cari au început a-l îngreuna și pe el. Nu-și prea făceau sâtenii lucru cu el. Era știut de buclucaș. Toți știau, că în tinerețe, — o spunea el însuși, pentru că atunci nu se descoperise, — omorâse într-un sat unde era ca slugă, pe un fecior, care se îndrăgostise de aceeaș fată, de care-i plăcea și lui. Mai târziu, în satul său, Iisie omorâse pe inserate, pe un cumnat al său, în credință, că este altă rudenie pe care avea o manie veche. Oșândă pentru fapta asta a fost pușcărie de cinci ani în temnița statului din Gherla. Trecură mulți ani de când se petrecuseră acestea. Acum bătrân cum era, tot se mai cătrănia câteodată, când trăgea câte nițel la înăsea. Lumea i se feria însă din cale.

Dar scris este: nici o faptă fără răsplată. În 5 Februarie, zi de Duminecă, înspre seară, n'a putut lipsi nici el din crasmă. Amețit, cum era, începu să-și caute pipa, și văzând, că nu dă de ea, începu să strige cătră niște băetani de Țigani, amețiți și aceeași, să-i dea pipa, că de unde nu, e vai de ei. Țigănașul cel mai mare, Toma Macău, în vârstă cam de 18 ani, începe și el a face gălgie și a imbrânci pe bătrân. Scoși amândoi din crasmă, bătrânul pleacă cătră casă. Macău însă îl chiamă să-i dea pipa. Bătrânul se întoarce îndărăt și după un schimb de vorbe, Țiganul îi trase cu o bătă câteva în cap, încât bătrânul deodată căzu gramadă la pământ, de unde, cu capul zdrobit, fu dus acasă plin de sânge, pe o loitră de car. A murit încă în sara aceea.

«La ajuns și pe el pedeapsa lui Dumnezeu» ziceau oamenii, făcându-și cruce. («Rom»)

Regele Nichita bolnav. »Budapesti Hirlap« află din Cetinge, că boala regelui Nichita, de care suferea de câteva zile, a devenit acum foarte gravă. Zilele suferin-dului sunt numărate. Dela Viena a fost chemat la curtea regală un medic specialist. Știrea o adevărește și următoarea telegramă din Cetinge: — Starea regelui Nichita s'a agravat. Moștenitorul tronului, principele Danilo, care se află în Franța, a fost chemat telegrafic la Cetinge. Medicii cred, că boala regelui va avea un sfârșit fatal.

Recenzământul și Sașii. Este cunoscut, că rezultatele recenzământului nu prea sunt îmbucurătoare pentru compa-

trioții sași. Pe nesimțite, dar vădit li-se imputinează numărul. De acela din multe părți se ridică glasuri de alarmă, ca să se ia din vreme măsuri potrivite. Într-alți îngrijorați este glasul unei femei, care face în »Bistrizer Wochenschrift« o propunere foarte naivă. Spune, că recenzământul în comuna mare săsească Lechința, a dat ca rezultat, că acolo sunt 2349 locuitori, adecă cu 470 mai mulți (25%) ca acum 10 ani. Dar de acest rezultat, ca și de cel din alte comune săsești, Sașii trebuie să rămână înlemniți, să se cugete și să se întristeze. Căci acum 10 ani Sașii numărau 1470 de suflete, iar Români 400, pe când acum Sașii tot alăfia, iar numărul Românilor (și câți-va de alte naționalități) a trecut peste dublu, la suma de 870. Vina în primul loc o au femeile sasse: »sistemul de doi copii«. Propune deci ca în cel mai scurt timp să se convoace (!) o adunare generală a femeilor sub 40 de ani, care va alege un comitet executiv și în-care se vor statori condițiuni, cărora să se supună fie-care femeie sască în timp de 10 ani. Acelea, cari nu s'ar supune, să fie pedepsite aspru. Comitetul, în decurs de 8 zile să facă conscripția familiilor și a copiilor, și să statorească câți copii ar mai putea fi în fie care familie? Adunarea generală apoi, pe baza acelor date, va aduce, prin votare secretă (!) hotărârea, căreia femeile sasse, trebuie necondiționat să se supună și să o rezolveze, în decurs de 10 ani (!) — Ce hotărâre va fi aceasta nu ne putem închipui. Căci doamna propunătoare, — n'o spune la toți trăpădușii. Poate unora — la ureche.

Salariile canonicilor. În foile ungu-rești celim, că zilele acestea a fost la primministrul Khuen și ministrul de culte Zichy o deputațiune a canonicilor noștri gr. cat. Deputațiunea a fost condusă de P. Sa episcopul Hossu, de la Lugoj și a fost compusă din canonicii Victor Șmigelszki (Blaj), Gavr. Pop (Gherla), Florian Stan (Orade) și Gavr. Boroș (Lugoj). Deputațiunea a cerut regularea salariilor canonicale. Miniștrii au asigurat deputațiunea despre bunăvoința lor, și au promis, că vor studia cauza.

Concert în Făgăraș. D-ra Iuliana Moldovan, conservatoristă, dă — cum am mai anunțat — un concert de violină Duminecă în 13/26 Februarie c. în Făgăraș, în sala de la hotel »Paris«. Programul e bogat și cu pieze alese. Începutul la 8 oare seara. Atragem atenția publicului românesc din Făgăraș și din Țara-Oltului asupra acestui concert.

Telegraful fără fir. »Berliner Tageblatt« anunță, că peterenul telegrafiei fără fir s'a ajuns la un progres. S'a telegrafiat de pe Turnul Eiffel în Canada și telegrama a fost recepționată exact. Distanța între Turnul Eiffel și Canada este de 6000 km.

Convocare. Pe baza hotărârii luate în ședința subsemnatei direcțiuni, ținută la data de jos, și în conformitate cu dispozițiunile §-lui 14 din statute, se convoacă prin aceasta a XI-a adunare generală ordinară, a »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu«, pe Duminecă în 5 Martie n. 1911 la oarele 3 d. a. în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« (strada Brukenthal nr. 17, etaj), cu următoarea ordine de zi: 1. Prezentarea raportului general pro 1910. 2. Cenzurarea

și aprobarea rațiociniilor pro 1910. 3. Eventuale propuneri independente. 4. Intregirea postului de cassar pe restul periodic 1911. 5. Autenticarea sumarului adunării generale. Invităm la această adunare pe toți membrii Reuniunii noastre. Din ședința direcțiunii »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu«, ținută la 17 Febr. n. 1911. Pant. Lucuța, prez. Vic. Tordășianu, secretar.

Cununie. D-nul Dumitru Mircan și d-șoara Marioara Brenci își vor serba cununia religioasă Duminecă în 26 Febr. n. c. la oarele 4 p. m. în biserica gr. or din Bacifalu (Săcele).

AVIZ. Dl. G. Mercheșan cantor la bis. sf. Treimi de pe Tocile (Brașov), publică trei compoziții musicale (cântări bisericesti), cari sunt următoarele: 1. »Pre arătătorul celor cerești« 2. »De tine se bucură« (Axionul sf. Vasilie). 3. »Cristos a înviat« (După melodia glasului al 5-lea), toate trei cu motive bisericesti, întocmite pentru coruri mixte. Prețul unei partițiuni: 1 cor. Doritorii să se adreseze la sus numitul cantor, fiind proprietatea dânsului.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 23 Febr. Pertractarea la Curie a petiției alegătorilor români din cercul Orăștiei, contra mandatului lui Farkas Pál, începută alaltăeri, continuă. Curia încă n-a hotărât.

Budapesta, 23 Febr. Consulul general al României d-nul Georg Derussi și soția sa au dat aseară un prânz în onoarea ministrului României acreditat pe lângă Curtea vieneză, d-nul Mișu, care se află actualmente la Budapesta.

Au luat parte la acest prânz ministrul comerțului Hieronimy cu soția și fca, ministrul agriculturii contele Bella Sereny cu soția precum și unii mulți secretari de stat și consilieri ministeriali.

Petersburg, 23 Febr. China a răspuns la nota Rusiei. Răspunsul a mulțumit guvernul rusesc. Acum vor urma pertractări amicale în Peking pentru limpezirea drepturilor Rusiei, apoi se va prelungi tratatul de comerț pe alți 10 ani. (Vezi: De preste săptămână: Rusia și China).

Novorossisk, 23 Februarie. Din cauza furtunilor, cari bântue pe marea Neagră, vaporul englez »Adriana«, încărcat cu grâne s'a inpotmolt aproape de țarm. Două vapoare au fost târate dela debarcader. Vaporul »Lowmoor« având o spărtură s'a scufundat. Vaporul grecesc »Alexandro Mihalinos« s'a inpotmolt lângă țarm. Doi marelți s'au înecat. Mai multe vagoane ale drumului de fer de pe țarm au fost târate în mare cu șine cu tot.

Ah, și ce se făcea cu frumusețea ei? Arșița soarelui îi înegri fața și mâile; gerul strajnic i-le înroși și înăspri, păru-i bogat, pe care nu putea să-l îngrijască destul, îi atârna în late încurcate în jurul capului și ochii îi erau roșii și tulburi de mult plânset. Ileana pătimi foarte mult din cauza trufiei ei!

Trecu un an, de când era în serviciul cărciumăresei. Era într-o zi des de dimineață. Ileana se dusesse pe livadă să strângă frunze pentru capre, dar simțind că o trage cineva de rochie se întoarce și zări, ieșit ca din pământ, lângă ea pe piticul de odinioară.

»Ei, prinseso, îți merge bine cu muncă«, zise el voios, »cum îți place?»

»Ah — strigă Ileana mâhnită —, cu cât drag aș munci, numai să pot să mă întorc iarăși la părinții mei! Cum n'ași mai întreba de frumusețe și găteală!«

Omușorul nostru scutură din cap zicând: »Ei prinseso, fiind că ai gânduri mai bune decât acum un an, vreau să te ajut. Am descoperit locul unde a ascuns vrăjitoarea inelul tău. Vino, să-ți arăt!«

Tremurând de bucurie, Ileana întovărăși pe pitic. Acesta păși voinicește până în fața unui bolovan mare, unde se opri zicând: »Sub peatra aceasta se găsește o broască mare, care păzește darul

prețios. Am pândit de două ori, la lună plină, pe vrăjitoare, pe când dădea de mâncare broaștei și am prins vorbele pe care le zicea.

Rostogolește peatra, atinge broasca de trei ori pe spate și spune:

»Broască, care păzești inelul, fie-ți milă de căința mea, dormi, dormi netulburată, ca să-mi iau ce mi se cuvine.«

Ileana se puse la lucru. Când dădu stânca la o parte, zări în fund, broasca aceea verde, pe care o zărise în coliba din pădure, pe umărul vrăjitoarei. Broasca, cu ochi mari înholbați, era gata s'o impropste cu otravă. Cu toate că Ileana era cuprinsă de scârbă, de priveliștea ce avea înaintea ochilor, ea lovi dihania pe spatele-i umed, rece și scârbos, zicând încet descântecul ce-l învățase dela pitic. Inima-i bătea cu atâta putere, încât Ileana îi auzea sgomotul. D-abea pronunță ultimul cuvânt și broasca închise ochii și adormi ca un buștean. Ileana o dădu la o parte cu multă băgare de seamă și scoase un țipet de bucurie, căci în fața ei se găsea, învălit cu grije în mușchi, prețiosul ei dar de la nașa ei, inelul cu peatră de smarald, pe care îl plânsese vreme atât de îndelungată. Îl luă în grabă, așeză broasca iarăși la locul ei, o acoperi cu peatra și ca nebulă de bucurie își vără inelul pe deget.

Acum i se părea că o perdea i-se lua după ochi; s'îmțea că părul ei țeapăn și gros se face iarăș moale și neted; în locul sdrențelor, hainele de odinioară, pe care le purtase cu un an mai în urmă, în ziua aceea nenorocită, îi acopereau iarăș trupul și puteri nouă străbăteau din nou corpul ei istovit de atâta muncă. Nu-i venea să creadă ochilor, când își vedea și își simțea mâile iarăș moi și albe ca odinioară; sau când își pipăia părul, care-i atârna iarăși în două coșite lungi și bălae. Plină de recunoștință se întoarce spre pitic ca să-i mulțamească, el însă se făcuse nevăzut.

Ce lume o înconjura? Aceste prive-liști le cunoștea! Colo sus începe grădina castelului; turnurile castelului părintesc se zăresc sclipitoare printre copaci. Par'că ar fi avut aripi la picioare, așa alerga de cu grabă înspre locuința părinților ei doriți.

* * *

În castel, domnia peste tot neorânduială și jale, fiindcă nu se putea da de urma fetei împăratului. Oamenii fuseseră trimiși în toată împărăția, ca să caute odorul împărateșc, toți însă se întorceau desnădăjduiți. În ziua izbăvirii fiicii de împărat, împăratul și împărăteasa stăteau împreună tănuind de fca lor perdată. Deodată se stârni în palat un sgomot a-

surzitor, ușa se deschise și cu un țipăt de bucurie pătrunse în sala tronului prin-cesa pierdută și se aruncă în brațele fericeitei împărătese.

Ileana după ce răspunse la toate întrebările și povesti totul cu deamănuntul, își răzimi capul de umărul mamei sale și zise: Mamă dragă, de azi înainte vei avea o fată mai bună. Trufia și nesocotința mi-au ieșit din cap — eu sunt fericită că mi s'au întâmplat atâtea nenorociri. Acum nu mai doresc nimic! Pedeapsa mi-a fost aspră, lecuitoare însă! De s'ar mai încerca să mă cuprindă trufia, îi voi arăta inelul. Vei vedea, mamă dragă, ce modestă voi fi.

După ce princesa mântui de povestit, împăratul trimise pe toți aprozii lui, ca să prinză pe vrăjitoare. După îndelungate și zadarnice cercetări ei se întoarseră acasă, de oarece nu găsiră în pădure nici o colibă și nici o babă. Ileana le știa bine toate acestea, se feri însă să le des-tăinuiească.

(Din »Amicul Tinerimei« trad.

Elena Iosif.

Petrecri.

In Braşov. — Comitetul »Asociaţiunii pentru sprijinirea învăţăcelor şi a soldaţilor români meseriaşi din Braşov«, aranjează o convenire, care se va ţine la mese în 12 (25) Februarie 1911, în sala »Hotelului Central« (Nr. 1) cu următorul program:

1. Conferinţă.
2. Corul Asociaţiunii.
3. Declamaţie.
4. Solo de vioară.
5. Teatru: »Un bilet de tramvai«, comedie într-un act. Persoanele: 1. Alexandru Mandragiu, funcţionar la minister. 2. Grigore Măruntan, prietinel lui Alexandru. 3. Paulina după lui Alexandru şi 4. Kati, servitoare. După acestea dans. *Intrarea este liberă.* Inceputul la 8 oare seara. Comitetul aranjator.

NB. Această convenire se aranjează pentru membrii Asociaţiei şi familiile lor; sunt însă bineveniţi şi sprijinitorii sibiivoitorii Asociaţiunii, cari vor veni ca invitaţi ai acestor membri.

— Corul Bisericii Sfintei Treimi de pe Tocile-Braşov, invită la petrecerea populară, ce o aranjează Duminecă în 13 (26) Februarie 1911 în sala cea mare a hotelului »Central« Nr. 1, în beneficiul fondului Corului bisericesc.

Program: 7 puncte cor. Teatru. a) »Nunta Tărănească«, tablou naţional într-un act de V. Alexandri. b) »Tândală şi Dracul«, comedie într-un act de * * şi dans.

— *Tinerimea română din Miceşti* (Kisfalud) are onoarea a vă invita la concertul împreună cu producţiunea teatrală, care va avea loc Duminecă, în 26 Februarie n. 1911, în ospăţaria din »Drumul ţării«. Venitul curat e destinat »Bibliotecii populare« din loc.

Program: 1. »Monologul Jidanului«, predat de Iuliu F. Negruţiu. 2. »Noi vrem pământ«, de G. Coşbuc, declamată de tânărul Ioan Ciugudean. 3. »Cinel-cinel«, comedie cu cântece într-un act de V. Alexandri. 4. »Despre superstiţiune«, dialog predat de 3 băieţi de şcoală. 5. »Mătuşa cu nepoatele«, dialog predat de 3 fetiţe de şcoală. 6. Cântece populare, executate de corul mixt. 7. Jocuri naţionale: »Căluşerul« şi »Bătuta«.

Ştiri de peste săptămână.

»Albina«, Institut de credit şi de economii în Sibiu, şi-a încheiat bilanţul pe anul de gestiune 1910 cu un profit net de K 457.813. Mai mare decât în anul precedent cu circa K 52.000. Bilanţul se va publica în săptămâna viitoare, după ce va fi revizuit şi de un revizor expert al »Solidarităţii«. Dividenda anului 1910, conform propunerii direcţiunii, rămâne tot 10% = K 20 — de cupon, ca şi în 1909.

Două alegeri de primari. In comuna românească Cârnecea din cercul Oraviţa, a avut loc zilele trecute alegerea consiliului comunal, a judeului şi sub-judeului comunal. Modul cum a decurs această alegere prezintă un interes deosebit pentru români. In ziua alegerii protopopul din Oraviţa a venit in comună fără jandarmi şi fără funcţionari administrativi şi a lăsat poporul să-şi aleagă singur reprezentanţii. Rezultatul a fost că primarul, judele, sub-judele şi întreaga reprezentanţă comunală a fost aleasă dintre români. Bucuria poporului român a fost de nedescris. Parochul Iosif Petreanu a dat primpretorelui un banchet şi i-a mulţumit pentru modul nepărtinitor, în care a condus alegerea. La plecarea sa din comuna Cârnecea primpretorele a fost condus cu fanfara română, care a intonat: »Deşteaptă-te române«. Rezultatul alegerii e o dovadă, că dacă alegerile sânt libere, lista naţionalităţilor este învingătoare şi e probabil că nici Siegescu n'ar fi eşit învingător fără sprijinul jandarmilor.

— Alt-fel s'au petrecut însă lucrurile cu alegerea comunală din Pecica română în cercul Aradului, unde pretorele nu voia să ţie seama de dorinţele poporului şi voia cu ori-ce preţ să aleagă ca primar pe un favorit al său, anume Barbu. Locuitorii români voiau însă să aleagă ca primar pe Arcadie Bonta, care e membru al partidului naţionalist român. Poporul văzând că pretorele nu vrea să ţie seamă de dorinţa sa, s'a îndepărtat de localul de vot un număr de peste 1600 alegători. Vre-o 400 de alegători rămaşi pe loc au ales în ciuda prefectului pe un alt candidat. E de notat, că primarul ales e analfabet. Ceilalţi membri ai reprezentanţei comunale au fost aleşi din lista naţionalităţilor.

Fundaţiunea Gozdu, şi-a ţinut Luni adunarea generală obicinuită în Budapesta, sub presidenţia Metropolitului I. Meţianu. De faţă au fost toţi membri, afară de cav. Puşcariu jude de curie i. p. Genadie Bogoeviciu a prezentat socotelele fundaţiunii pe anul trecut. Cenzurarea socotelor s'a încredinţat comisiei financiare, care s'a şi constituit sub presidenţia directorului »Albinei« P. Cosma. Adunarea va ţine 3—4 zile. Averea fundaţiunii s'a sporit anul trecut, cu aproape un milion de coroane. Venitul curat anual este 160 mii, din care 100 de mii, s'au destinat pentru stipendii.

Vremea. De ce s'a domolit gerul aşa dintr'o dată? La această întrebare răspunde »N. Fr. Pr.« afirmând: Inceputul primăverii, s'a făcut din pricină c'a năvălit un ciclon de pe Ocean, aducând aer cald. E cea d'întăiu navală de acest fel în isrua asta; în alt an se întâmplau astfel de năvăliri mai în fiecare săptămână. Localizarea s'a făcut de năprasna, temperatura s'a urcat la 11½ dim. dela 3 la +8 grade. Vântul la apus a tot crescut în putere, până ce-a ajuns la 130 de km. pe ceas şi s'au produs vijăliile vehemente, cari au băntuit, descoperind casele şi rănind pe mulţi trecători la Viena, Berlin, Budapesta şi în alte părţi. Dar e de temut, zice ziarul, că va veni umezeală, apoi zăpadă şi în sfârşit se va întoarce iarna.

Încercare de omor şi sinucidere. Frănarul dela căile ferate Nagy S. fiind dimis din slujbă, a presupus, — greşit — că dimiterea i se trage dela împragatul dela gara din Sibiu Hamza D. Intrând dimisul Luni dimineaţa în biroul numitului, ca să-şi încheie socoteala, pe neaşteptate a scos revolverul şi a tras asupra lui, — rănindu-l uşor în mâna dreaptă. Apoi şi-a tras sieşi un glonţ prin cap, — şi-a căzut mort pe loc.

Fanatism religios în Rusia. In oraşul Carizin populaţia este fanatizată de câteva săptămâni de discursurile religioase ale unui preot Heliodor. Oamenii şi-au părăsit casele şi se chinuesc cu familiile lor în biserică, în care fac rugăciuni zi şi noapte atrăşi fiind de predicile preotului pe care îl consideră ca pe un sfânt. Heliodor a atacat clerul superior şi stăpânirea, cari nu se interesează de popor. Superiorii preotului aflând de aceasta l-au destituit şi drept pedeapsă l-au trimis într-o mănăstire. Oamenii aflând au venit cu mii la biserică, unde au jurat să moară cu Heliodor. Ei s-au închis cu soţiile şi copiii în biserică, unde nu mănâncă, nu beau şi se roagă lui Dumnezeu. Poliţia pătrunzând în biserică a fost dată afară de popor. Adeptii lui Heliodor sunt aproape cu toţii decimaţi de foame, copiii mai ales suferă chinuri teribile. Episcopul din Tula a sosit la Carizin pentru a arăta populaţiei calea greşită pe care a pornit.

Cutremur de pământ. Din Constanti-nopol s'a telegrafiază, că un puternic cutremur de pământ a fost simţit la Bitolia. La Starowo s'au prăbuşit aproape toate casele. O femeie a fost ucisă şi alte persoane rănite.

Din Roma încă se telegrafiază cu datul de 6 Februarie:

Azi dimineaţa la ora 8 şi 20 o puternică zguduitură de pământ a fost simţită aci, precum şi la Cesena, unde mai multe case au fost crăpate. Această zguduitură a fost simţită la Faenza, Veneţia, Siena, Florenţa, Spezia, Ravena şi Rimini, dar nu a pricinuit aici o pagubă însemnată. La Forci a durat cutremurul 7 secunde. Multe case sunt puţin crăpate, mai multe coşuri s'au prăbuşit, sunt două persoane rănite. In urma zguduirii casa Colonna s'a prăbuşit, sunt cinci persoane rănite, dintre care două în mod grav.

Sunt mai multe case crăpate.

Negoţul cu păr şi clima. Negoţul cu păr din China e foarte mare. In 1910 s'a adus în Austro-Ungaria de 7 808 450 de coroane. Cântarul metric depăr costă 2 930 de coroane. In A.-Ungaria s'a adus în 1910 păr chinezesc 1604 cântare; italianesc 508; franţuzesc 170; rusesc 95. Acum păr din China nu se va mai aduce, deşi au marfă multă, de oarece nu s'au sfîit a tăia cozile celor morţi de ciumă!

O învinuire — gravă.

Am cetit şi ne am crucit de cuteţanţa părintelui »Ortodox«, care în »Tel. Rom.« susţine, că »Gaz. Trans.« şi »alte jurnale« au insultat pe cei 10 preoţi pentru participarea la balul »calicot« al »Crucei-Roşie«.

Este aceasta o învinuire şi nedreaptă şi maliţioasă. »Gazeta« nu numai, că n'a insultat pe cei 10 preoţi, dar nici măcar

nu i-a învinuit. Ci din contră i-a scuzat, scriind, că s'a abuzat de naivitatea unora, de neorientarea altora şi de relaţia de »rudenie« a şase inşi. Ba »Gazeta« a învinovăţit şi pe cei-ce n'au publicat la timp decisiul Românilor de neparticipare.

Redacţia noastră, precum în alte »chestiuni făgărăşene«, aşa şi în chestia balului acesta nu s'a amestecat direct. A publicat ce i-s'a scris şi cum i-s'a scris. Dacă vrem să ne amestecăm direct, ştiam de-atunci să spunem, (ceia ce spunem acum) părintelui »Ortodox«, că avem la mână dovezi, că cei 10 preoţi participanţi n'au fost invitaţi de »comitetul aranjator«, pur »maghiar« al petrecerei. Şi pe deplină desculpare acelor 10 preoţi nevinovaţi, suntem datori lor şi opiniei publice, a nu mai tăini împrejurarea tristă, că invitările la petrecere, primile de preoţimea din tract s'au adresat în cancelaria protopresbiterală gr. or. şi multe (dacă nu toate) de însă-şi mâna şefului tractual cu peana pe invitare: Să vii necondiţionat. (Putem da nume.)

Nu mai lungim vorba. In coloanele »Gazetei« — Părinte »Ortodoxule!«, nici odată nu s'a insultat preoţimea română, — această falangă de nepreţuit în viaţa românească pe toate terenale. Şi nici pe cei 10 preoţi de pe sate, despre cari ştim şi nici odată nu ne-am îndoit, că sunt şi au fost buni români. Numai aceia pot insulta şi prin urmare compromite preoţimea română, cari în insoţoşarea dogoritoare după o brumă de popularitate, rău înţeleasă, cutează să o ducă la — baluri mascate.

Mici de suflet şi desepaţi de propriile forţe de conducere, trebuie să se simtă, în internul lor, acei »conducători«, confesionali, cari cred că »susţinerea şcoalelor confesionale în parohiile greu atacate« cum zice »Ortodoxul« să poate asigura prin »sârbe« »hăţăgane« şi »csardaşuri«, jucate de români, ba — Doamne iartă-ne, — chiar de scumpa noastră preoţime, pela petrecerile maghiare!!! — Vorba alicia:

Joc de frică
Pe nimică
Şi de foame
Drăguţ Doamne!

Cu aceste rânduri ne-am simţit datori faţă de grava şi maliţioasa învinuire neadeverată, că »Gazeta Trans.« şi alte »jurnale«, a insultat preoţimea participantă la petrecerea din chestiune, despre care am spus ultimul cuvânt.

Sălbăţacia Ciangăilor din Săcele.

Dintr'o scrisoare mai lungă, ce ni-o trimite d-l profesor I. Odor din Bucureşti extragem următoarele:

Bucureşti, 5/18 Faur 1911.

Onorată redacţie. Am onoarea şi în acelaşi timp durerea de a vă aduce la cunoştinţă următorul fapt, petrecut în comuna mea natală Turcheş, (Săcele), chiar în mijlocul satului, în apropierea primăriei şi a casarmei de jandarmi, lângă casa preotului catolic şi chiar în faţa porţii executorului comunal.

Având o afacere în satul meu, plecasem din Bucureşti Sămbătă, în 11 Februarie şi ajunsesem pe la oarele 9 seara în gara de lângă Braşov. Am luat-o pe jos, ca să ajung la casa părintească. Mai avem doar o mică bucată de făcut, priu partea locuită de Unguri, până acasă, când am văzut la o distanţă oarecare pe doi indivizi suspecţi, venind spre mine. Ajuns în faţa ca-ei preotului catolic, zăresc în colţul uşii în urma celor doi pe alţi şase derbedei. Era acum aproape unli de alţii, când aud pe unul d'in ei zicând: »Ez oláh és Romániabol jön! Mă pomenesc deodată, că se îmbrăncesc cu atâta putere de mine, încât pălăria îmi sare cât colo, iar eu cad grămadă în zăpadă. Mă ridic, când unul din ei îmi pune piedecă şi-mi urlă în urechi: »Össze fogujk az oláht!«, m'au întins pe pământ, înjurându-mă în limba lor ungurească, aplicându-mi lovituri cu călcăiul cismeii.

In sberăţile sălbătice ale celor opt de »Üssd agyon a büdös vad oláht«, când unul din ei mă isbea peste cap cu umbrela mea, care se făcuse bucăţi, eşiră din casele învecinate mai multe femei, începând să strige cât le lua gura: »Săriţi, oameni buni, că tâlhari omoară un om! Aşa am scăpat.

Schilodit şi târiş-grăpiş m'am dus la frate-meu, învăţător la şcoala românească din sat, şi încă în noaptea aceea am voit să dăm de ştire primăriei şi jandarmeriei, dar în seara aceea nimeni nu ne-a dat ascultare. A doua zi am reluat drumul la autorităţi, ne-am dus la jude şi la notar, percum şi la şeful pazei publice, şi am făcut plângerea pretutindeni, cerând urmărirea înovaţilor, dar am observat în

toate părţile o indiferenţă faţă de jaiba mea. Dintre toţi cel mai nepăsător părea a fi notarul renegat Rus János, care părea că nu voieşte nici să mă crosteze. Am mai s'at apoi două zile acasă, dar autorităţile maghiare n'au luat nici o măsură pentru pedepsirea schingiuitorilor mei, am fost silit să mă loapoez la Bucureşti.

Mă adresez deci d-voastră, ca să binevoiţi a da publicităţii cele întâmplate, căci este acesta un nou caz foarte jignitor şi o nouă dovadă de parţialitatea justiţiei, când e vorba ca Românul să-şi caute dreptatea. Nu este întâia dată, că se săvârşesc astfel de barbarii din partea Ciangăilor de pe la Săcele împotriva Românilor, cari vin din România să-şi vază rudele, sau să-şi aranjeze nevoile familiare. Pilde de asemenea ură şi vrăjmăşie în contra noastră, — ca Românii să fie stâlciţi în lăţai şi ca vinovaţii să scape netraşi la răspundere, — au mai fost destule! S'ar părea că noi, de câte ori venim acasă, să ne vedem locul de naştere, trebuie să ne facem mai întâi testamentul, atât de puţină garanţie de siguranţă ne oferă organele administraţiei din acest ţinut.

De încheiere îmi exprim o dorinţă. N'ar fi oare bine, ca unul din domnii deputaţi români în parlamentul din Budapesta, să studieze câteva cazuri denunţate şi să le aducă la cunoştinţa detaiată a d-lui ministru de interne? Căci o intervenţie directă deia contru, cătră şispanul comitatului din chestie, este absolut necesară. Intoleranţa, teroarea şi forţa brutală, în acest district cel puţin, este aşa de mare şi siguranţa cetăţenilor români atât de periclitată, încât situaţia aproape să asemănă cu stările din Macedonia.

Ioan Odor,
profesor.

Reuniunea de înmormântare din Sibiu.

Fiind de mare însemnătate pentru înaintarea materială a poporului nostru, ca reuniunile de înmormântare să se lăţască în cercuri cât mai întinse, publicăm în extras raportul conziliului de administraţie, cetit şi aprobat din partea adunării generale, ținută în 12 Faur 1911 în şcoalei rom. gr. cat. din str. Podului. Reuniunea districtului protopopesic gr. cat. al Sibiului cu începerea anului 1910 a luat un avânt înbucurător, urcându-se numărul membrilor de nou înscrişi peste 300. Direcţiunea în urma însărcinării adunării generale, cu datul de 31 Ianuarie 1910 a fost în stare de a înfiinţa a II-a secţie. Completându-se şi secţia a III-a, cu datul de 12 Iunie 1910 s'a înfiinţat a III-a secţie, care însă până la finea anului 1910 nu s'a putut completa, dar de prezent numărul membrilor a ajuns suma recerută. Numărul membrilor înscrişi la toate secţiile cu finea lui Decembrie 1910 a fost 915, şi anume: la secţia I-mă 389, la secţia II-a 329, la secţia III-a 197 membri.

In decursul anului la toate trei secţiunile au repauzat 23 membri, din secţia I. 10 membri, din secţia II-a 10, din secţia a III-a 3 membri. Numărul membrilor activi cu finea lui Decembrie 1910 la toate secţiile a fost 885. Ajutoare statutare s'au dat după următorii membrii din secţia I-mă: Maria Gligor, Stanca Drăgoiu, Maria Fântână, Stanca Suroiu, Floarea Bleaca, Ioan Băra, Dumitru Suroiu, Şerban Pleşa, Dobra Crăcea, Nicolau Muntean. Din secţia a II-a. Ana Colceriu, Nicolae Barbăabă, Aurelia Broştean, Raffi Delovean, Ana Radu, Ana Florean, Ilie Goţa, Toma Cloţan, Maria Licoiu, Dumitru Muntean. Din secţia III-a Iuliana Schvem, Carol Suchomel, Ioan Brăncea.

Suma ajutoarelor solvite la mâna moştenitorilor membrilor repausaţi a fost de 2401 cor. 50 fl. Sub titlu taxe a 60 fl. dela membrii din toate secţiile, conform documentelor de cassă, în anul 1910 s'a încassat cor. 3648. Taxe de înscriere a 2 cor. 60 fl. dela membrii din secţia a II-a şi a III-a s'au încassat 1367 cor. Percepţiunile reuniunii în 1910 sunt: Saldul casei la 3/XII 1909 cor. 280.74; taxe de înscriere cor. 1867, taxe a 60 fl. 3648; donaţiuni 98 cor., cărticici (duplicate) 1 cor. Suma percepţiunilor face cor. 5394.74. Faţă de acestea stau următoarele erogăţiuni: Ajutoare statutare după 23 cazuri de moarte 2401 cor. 50 fl., onoare funcţionarilor 359 cor. Spe-e administrative 192 cor. 19 fl., depuneri în 1910, cor., 2439.40. Saldul casei la sfârşitul anului 1910, cor. 2.65. Suma erogatelor 5394.74.

Active cu finea anului 1910: Said la 31/XII 1910 cor. 2.65. Fondul de ajutorare depus la banca »Albina« cu libelul Nr.

32541 și interese capitalizate până la 31 Decembrie 1910 cor. 3980.97. Fondul de rezervă depus la »Patriac din Blaj cu libelul nr. 2486 cor. 214.98. Suma activelor cu 31 Decembrie 1910 face cor. 4198.60.

Adunarea generală fu condusă din partea directorului reuniunii Iuliu Bardosy, fiind de față ceilalți funcționari, Pompiliu Simonetti, secretar, Romul Botezan cassar, și după ce numărul recerut de membrii încă fiind de față, la propunerea comisiei emise în persoana protopopului Nicolau Togan și funcționarului Aron Lupan, s'a dat absolutoriul direcțiunii pe anul 1910 și în locul defunctului Demetriu Suroiu s'a ales în direcțiune I. Sasu, econom din Rășinari.

Coresp.

Petrecere populară în Budila.

Comitetul parohial din Budila, sub conducerea parohului local, a aranjat, Sâmbătă seara, în 29 Ianuarie, în prezența Sf. trei ierarhi, cu concursul meseriașilor români din loc o producțiune declamatrică teatrală, împreună cu dans.

Venitul curat al acestei petreceri a fost destinat pentru fondul »Iordan Curcubătă» înființat și administrat de parohul cu același nume, în 1 Ianuarie 1911, în protocolat în ședința sinodului ordinar din loc din 23 Ianuarie a. c., și al cărui scop este, cu timpul, salarizarea parohului.

La această petrecere a participat pe lângă bravul popor român și toată inteligența din loc fără deosebire de naționalitate și religione. Sala comitetului parohial, unde s'a ținut producțiunea, a fost ticsită de un public numărând și ales.

Și nici că ne-am înșelat cu așteptările noastre, pentru-că atât partea materială, dar mai ales cea morală au succes peste așteptare. Piesele au fost nimerit alese și cu simț pedate.

La 7^{1/2} oare s'a început programul: Punctul 1: solo »Mai am un singur dor» de Eminescu și punctul 3: piesa »Barbul lăutarul» au fost cântate și pedate de d-l Ioan Tânt. Laudă se cuvine d-lui Tânt, pe care l-a înzestrat D-zeu cu o voce atât de frumoasă și puternică. Ca punct 2 au urmat 2 declamațiuni: »Balada» și »Spita», ambele de G. Coșbuc, pedate cu multă iscusință și pricepere de d-na Aurelia Curcubătă. Ca punct 4 au urmat declamațiunile »Sub pațrafr» de G. Coșbuc și »Papa și Pungașul» de Th. Speranță, pedate cu pricepere de Irimie Călburean croitor și Neculae Gal Toma, Punctul 5: piesele teatrale: »D» pe urma beției »de Radulescu Niger și »Nunta țiganului» de Suci. Diletanții s'au achitat, în modul cel mai laudabil de rolurile lor, adevărat Ioan G. Cranga, Ioan I. Nedelea, Irimie Călburean d-na Aurelia Curcubătă, Maria Nedelea, Ioan I. Gal, Toma, Neculae Mușat, Neculae Șandru, Ioan M. Prejmoreanu, și Elisabeta G. Andriș au fost cu toții vrednici de aplauzele călduroase ale publicului.

După terminarea programului s'a început jocul cu o horă frumoasă, și veselie a ținut până'n zorile albe.

Vrednici de amintit sunt și cei 13 călășeri, cari în pauză sub conducerea lui Neculae Mușat croitor, au jucat Călușorul Băbota și Hora dela Blaj.

Tot meritul și toată lauda pentru reușita acestei petreceri i se cuvine zelului și vredniciei d-nei precetese și d-lui Iordan Curcubătă paroh.

Ne bucurăm de aceste frumoase semne de deșteptare și deșteptare, ce observăm în satele noastre. Numai cu D-zeu înainte.

Faur 1911.

Un oaspe.

Măestriile.

După-ce în decurs de 7 ani mi-a succedat să pot răzbi cu învățământul popular, să am băieți cu carte, cari să știe ceti și scrie: m'am hotărât să le croiesc calea la măestrii.

Cunoșcând greutățile, neajunsurile, lipsele, cu cari se luptă țaranul agricultor, eram foarte hotărât să mai rădesc rândurile aceluia, prin îndrumarea unora la măestrii. Lucrul nu era ușor și întâmpinam multă răceală chiar la părinții, cari aveau copii de vârsta recerută la învățarea de măestrii.

Aceasta pedecă o am trecut totuși cu mai multă ușurătate, decât pe a două, care este aflarea măestriilor buni, unde se pot aplica băieții la învățatură. Adecă s'ar găsi locuri prin apropierea la niște măestrii creștini, dar mare parte din ei, din pricina lenei, a domniei înch'puite, a aplecării

spre chef și viață ușoară, abia pot trăi de pe o zi pe alta. La aceștia să duci băieții atât de scumpi părinților, ar însemna distrugerea lor; s'ar potrive vorba țaranului: s'a făcut din om, ne-om.

Aplicarea la ovrei, cari de altfel sunt mai cumpătați și sârguincioși: nu le convine părinților.

Aflându-mă în mijlocul acestei greutăți, la adunarea generală a asociațiunii din Dej deschid vorba în dreapta și stânga făcând pe samsar, numai să pot așeza undeva 2—4 copii la măestri de valoare. Am convenit cu prof. G. Precup din Blaj, și din nou deschid vorbă despre ce mă interesam. Mi-am și găsit omul competent în materie, priceput în direcțiunea și activ în executare.

Spre dovedirea, că voiesc a face ispravă bună, personal am plecat însoțit la Blaj cu băieții și i-am așezat în atelierul d-lui E. Nicola măestru mecanic lăcătuș, firmă bine cunoscută publicului.

N'au trecut 3 săptămâni după așezarea la măestrie alor trei băieți și după cum sosiau scrisorile lor la părinți și prietini, lăudându-se ce bine este în Blaj, cât de mult învață acolo, cum merg și ei de trei ori pe săptămână seara la școală, ce pâne albă li se dă, ce trai bun cu carne și prăjituri etc.—asta a înduplecat pe 7 părinți să roage pe preotul să așeze și copii lor unde s'ar putea, la ceva măestrie dar să fie și măestri cinstiți și nu-și bată joc de băieții lor și să nu-i flămâzască.

Fără întârziere m'am interesat se pot așeza tot la Blaj pe cei 7 băieți; dar n'am izbutit să le aflui stăpâni, unde ar putea fi aplicați la ceva măestrie, căci locurile erau peste tot pline de învățăceli.

În urmă mi-am zis: dacă d-l Precup nu mai poate găsi locuri pentru învățăceli în Blaj, mai sunt centre, deci să mă adresez acolo!

Mă adresez cu multă nădejde la Bistrița, Dej și Cluj tot la persoane cu bun nume și — ce am esperiat?

Nici un interes de soartea bietului țaran, ori de fi acelora. Ba nici de răspuns, nu m-au invrednicit.

Din aceste rezultate, că nu sub tot pomul laudat găsim fructe, că nu toți cei chemați sunt și activi, că mulți sunt oamenii vorbelor și rari ai faptelor, că întemeierea clasei de mijloc în scris merge mai ușor ca în realitate.

Din întâmplarea aci descrisă, mi se dă un exemplu frumos, despre deșteptarea țaranului, despre judecata lui pururea temeinică și limpede, despre părăsirea rezervei și temerei de necunoscut, când pilda și proba îl convinge despre fapta care va avea urmări bune. Atunci te ascultă și te urmează.

Făcând o concluzie dreaptă, constatăm: că făcându-ne datorința noi cei din fruntea poporului pe terenul cultural, dacă nu în 4—5 ani, peste 10 ani totuși se poate îndupleca și duce poporul acolo, unde conducătorul a ținut, a lucrat, l-a pregătit, l-a sfătuit; deci la biruință.

I. Costin.
paroh gr. cat.

Convocare.

Comitetul despărțământului Asociațiunii pentru literatura română și cultura populară română va ținea în 26 Faur 1911, Duminica la oarele 12 din zi, în comuna Chirileu o *prelegere populară*, la care invită cu dragoste pe toți aceia din comuna Chirileu și jur, cari doresc înaintarea culturală a poporului român.

Dicioșanmărtin la 20 Faur 1911.

Comitetul despărțământului.

ECONOMIE.

Zahăr și miere.

Vom arăta cât e de trebuitor zahărul pentru țaran ca hrană, și că nu-i o fudulie ori o lăcomie zădărnice. Părinții să nu ție de rău pe copilul, care având cinci parale, cumpără zaharicale. El s'inte o lipsă în trup și zahărul i-o îndepărtează. S'a dovedit că e folositor copiilor; căci ei cresc, fac mișcare multă și de aceea au nevoie de hrană multă, atâta cât poate na'r putea mistui; dar zahărul trece repede în sânge, hrănește și încălzește

În țări ca Anglia, Franța, Germania, se dă zahăr cailor, când au

de făcut alergături ori munci grele, și s'a văzut că muncesc, și aleargă mai bine. De asemenea, ca să se ingrașe vacile, boii, porcii, li se dă zahăr sau melasă dela fabricile de zahăr. S'a dovedit, că dacă se dă soldaților zahăr, când au de făcut marșuri grele, le fac mai lesne și fără mare oboseală. În Franța zahărul intră în porția soldatului.

La noi, din pricina scumpetei zahărului, țaranii nu-l întrebuințează mai de loc. Lucru foarte rău, de vreme ce mai de mult aveau miera, care ținea locul zahărului, ba era chiar mai sănătoasă, pe când azi nu au nici una nici alta.

Norodul, care mănâncă mai mult zahărul, e cel englez — anume câte patruzeci de kilograme pe an de cap de om, așa luând unul cu altul mic și mare, bogat și sărac. Și ce e drept, ei sunt cel mai muncitor, mai bogat și mai sănătos popor. Francezii, din pricina dărilor mari pe zahăr, trec numai treisprezece chilo pe an de cap de om. Ce să zicem de noi, unde de bună seamă țaranul nu mănâncă nici un chilo de zahăr, pe an!

Folosul zahărului și al mierei e cu atât mai prețios cu cât pe lângă că hrănește, apoi poate înlocui spirtul, fiindcă dă trupului o simțire de saț și de bună stare. Se știe că mulți oameni beau numai pentru a nu simți un leșin și o slăbiciune în tot trupul.

Când fac munci grele, simt această sfârșeală, de aceea aleargă la spirtoase, cari nu hrănesc trupul ca mâncarea și zahărul, dar țin pe loc viața, amortește, și omului i se pare că e mai sătul. Nenorocirea e că beuturile, pe lângă această simțire mincinoasă de saț, otrăvesc sângele și organele, pe când zahărul mâncat potrivit aduce numai folos.

Putem zice că pentru copii e tot atât de trebuitor ca și pâinea. În vremea muncilor grele de vară, câteva bucățele de zahăr cu ceai slab, rece, ar întări și apăra de nenumărate boale, ce se oapătă luând apa dubită și plină de moliși, din puțuri.

Cele ce le spunem, nu trebuie să pară lucruri de prisos, pe câtă vreme se știe că hrana săteanului lasă mult de dorit, că el suferă de boli, iar copii mai ales mor pe-un cap. Dacă în alte țări se dă zahăr și animalelor, nu e lux să cîutăm a deprinde pe sătean cu această hrană, arătându-i că, fiind mai cu putere, va putea munci mai cu spor și va scăpa de nevoi.

Bogația unui popor stă în puterea lui de-a munci, dovadă Englezii, cari, pe lângă altă hrană, mănâncă și câte patruzeci de kilograme de zahăr de cap pe an, în mijlociu.

Să nu se spue, că țaranii nu-s deprinși cu zahărul și deci să nu le mai adăogăm nevoi și gusturi noi. Am înțelege, dacă zahărul ar fi un ațătător ca tutunul, spirtul ori opial; dar când s'a dovedit că e hrană trebuitoare, nu mai e vorbă de gust, ci de sănătate. Cu atâta mai mult, cu cât omul e deprins cu dulce din vremile cele mai depărtate.

Nu e pentru asta o dovadă faptul că s'a căznit omeneirea să aibă albine? Din sălbatece le a îmblânzit, le-a căutat, le-a făcut priseci cu zeci și sute de stupi. Mai de mult fiecare gospodar avea prisacă, și deci miere pentru el și copii.

(Va urma).

Poezii populare.

(Din colecția răpos. tinăr D. Dobu)

Doamne nu te mânia
Pentru lăcomia mea,
Că eu Doamne-s lăcomos
Pe omul care-i frumos.

Foaie verde, foi de fragă
Sărută-mă mândră dragă,
Că eu sunt tare bolnavă.
De când nu m'ai sărutat,
Buzele mi s'au uscat.

Săraci cărările mele
Cum crește iarbă pe ele;
Las' să crească să n'florească,
Numai badea să trăiască
Și să nu mă ocolească.

Mândruță cu ochii verzi
Eji afară de mă vezi,
Până sunt grânele verzi,
Că dacă s'o ngălbini
Eu ca tine-oi mai găsi.

Foaie verde de-arnăut,
Trei amante am avut:
O nemțoaică, s'o rusoaică
S'o țată bucureșteană
Șade la stălpul de peatră
Și cu ochii mă săgeată.

Foaie verde mărăcine
Arz-te focul de lume,
Eu mă trec și ia rămâne.

Bade de dragostea noastră
A crescut mușchiul pe casă
Și iarba pe sub fereastră.

De seară se lasă sec
Mă duc maică să mă'nec.
Nu te duce draga mea,
C'am vorbit cu doi colea,
Ca să vie să te ia.
Vie, vie-l furcile,
Dacă'o trecut dulcele.

Cine n'ascultă de tată,
N'are voi nici odată.
Cine n'ascultă de mamă,
N'are nici o voi bună.

Asta-i mândra, care-o vezi,
Care ne face scoverzi,
Dar s'o scoatem și din minte
Să ne facă și plăcinte.

Câte mândra-am avut eu
M-aș putea face birău,
Și câte am mai lăsat
Mi-ași fi putut face-un sat.

Dorul meu pe unde-aleargă
Nu-i pasăre să-l întrecă,
Dorul meu pe unde umbliă
Nu-i pasăre să-l ajungă

Pe drumul dela Săcele
Vine dorul mândrii mele,
Șasa vine de ferbinte,
De mă arde și m'aprinde.
Șasa vine de cu jale
De și inima mă doare,
Mă doare, de mă topește
Și cu codru'ngălbinesc

Codrul Măria Ta
Spune-mi ce te-oi întreba:
De ce frunza-ți gălbinește,
Tinăr de ce se topește?
Frunza de zăpadă grea,
Tinăr de inimă rea,
Frunza de zăpadă multă,
Tinăr de inimă ruptă,
Codru vântu l vestejește
Tinăr de dor să topește.
Codrul frunză rotundă
Mai lasă-ți o țăr de umbră,
Să mă pui să mă umbresc,
Până nu mă prăpădesc.

Bibliografie.

Au apărut:

»Națiunea«, revistă politică și culturală, anul I, Nr. 1 din 15 Februarie 1911, în Budapesta. Director: Dr. Ludovic Csato. Sumarul: întâiul cuvânt, Redacțiunea. Bilanțul coeficienților politici ai neamului în anul 1911 de Dr. Cassiu Maniu. Memoriul d-lui Dr. Ioan Mihu de Dr. Ludovic Csato. Sonet de Ecaterina Pitiiș. Raportul între Români și Unguri de Dr. Cassiu Maniu. Tinere sau bătrâni? de Dr. Ludovic Csato.

Cugetări de Dr. L. C. Chestiunea națională în raport cu politica esternă a Monarhiei de Dr. Alex. Vaida-Voevod. O cameră mobilată (nuvelă) de Dr. Ludovic Csato. Mamei (poezie) de A. Cotruș. Memorul coaliției de Acelaș. Note politice de L.—C.—o. Epigrame de Valentin Bude. Limba literară de —. Știri de * * * Avis, Administrația.

Din Năsăud.

Dare de seamă și mulțămintă publică.

Cu ocaziunea petrecerii de copii, aranjată în seara de 4 Februar a. c. de corpul didactic al școlii fund. elem. de băieți și fetițe din Năsăud, în scopul ajutorării copiilor săraci de la această școală, au intrat suprasolviri respective oferte benevole dela următorii domni și doamne:

1. *Suprasolviri:* Dr. Alexe Davidu 6 cor., Dr. Pavel Tanco, Dr. Teofil Tanco, Ioan Gheție, câte 4 cor.; Iulian Martian, 3.60 cor., Virgil Șotropa 2.60 cor., Ioan Daniello, Leon Rus, câte 2.20 cor., Simion Popan, Otilia Dr. Hodoș, Teodor Simon D. Tudor Moisil, Gavril Onișor câte 2 cor. Graef farmacist 1.60 cor., Ioan Tomuța, I. Butaciu, Ier. Anisiu câte 1.20; Emil Domide, Ican Păcurariu, El. Boca, Iustina Greavu, Petru Rocnean, Alex. Halita, Emil Mărcușiu, Ioan Mărginean, Gavrilă Puica, Ioan Nescuțiu, Anton Precup, Dr. Valeriu Seni, Maria Căthiu, Barbara Dr. Larionessi, Dr. Ioan Runcan, Carol Schattl, Vasile Gheție, I. Kirchner, C. Huțira jun., Dr. Victor Moldovan, Dr. Emil Mureșian câte 1 cor., Leopold Weiss 80 fl., Nicolau Gavriluțiu, Nescuțiu stud. Gavrilă Sercea câte 60 fl., Ioan Granciu, Ioan Janul, L. Schattl câte 40 fl., Nicolau Anton, Roza Tinerean, Clement Istrate, Alexandru Pop, Sim. Pop, Demetriu Irini, Leon Bancu, Vasile Bichigian, Dr. Const. Moisil, George Mihalca câte 20 fl., T. Budescu 10 fl.

2. *Fără a participa au binevoit a contribui în scopul acestei petreceri următorii domni și doamne:*

Ida Goldschmidt, Gavrilă Scridon, Dr. George Linu, Mihail Schenker câte 5 cor. Leopold Stössel notar 7 cor. Emil Tișca, Egey Lajos câte 3 cor., Elisabeta Verzariu, Ignatiu Seni, Ioan St. Pavelca, Emil Mureșian, George Mateiu câte 2 cor., Ludovica Prădan, Leb. comerciant, Luise Kirtsch, Demian Nechiti, Gregoriu Bancu, Octavian Doc, Gregoriu Neamțiu, I. an Sângeorzan, Gavrilă Scridon inv. câte 1 cor., Simion Scridon și Nicolae Vlad câte 50 fl.

Primească toți acești generoși sprijinitori ai copiilor noștri săraci sincerile noastre mulțăminte.

Spre orientarea on. public rap. că:

Venitul total al petrec. a fost C. 326 60
Spesele în total > 110 58
Venitul curat C. 216.02

Când constatăm cu deosebită satisfacție suflutească rezultatul moral și material al modestei noastre petreceri din seara de 4 Februar a. c., aducem mulțămintă, în prima linie, *Inclutulul Patronat al fondurilor centr. scol. distr., și mult on. Direcțiunii a gimnaziului super. fund. din Năsăud*, cari an de an pun la dispoziția noastră sala de gimnastică dela gimnaziu, în scopul aranjării acestei petreceri, precum și onoratorilor direcțiunii a institutelor noastre de credit și păstrare »Aurora« și »Mercur« din loc, cari în fiecare an votează din sumele disponibile pentru scopuri de binefacere, câte 50 cor. în scopul augmentării »Fondului de ajutorare al copiilor săraci«.

O prea plăcută datorință ne îndeplnim asemenea, când mulțămim și la acest loc d-șoarei *Elisabeta Precup* din Rebrisoara, care cu ocaziunea petrecerii de copii a avut bunăvoința a oferi o frumoasă »casetă« pentru țigărete, artistic pictată de d-sa, rezultând din sortarea aceleia un venit curat de 50 cor. 50 fl., precum și d-șoarei *Alexandrina Pletosu* din Pistrița, care prin instruarea cu succes a elevelor școlii noastre în frumosul joc »ballet«, a contribuit la înălțarea petrecerii noastre de copii.

Năsăud, la 12 Februarie 1911.

Corpul învățătoresc al școlii fund. elem. de băieți și fetițe, ca comitet aranjator.

Eroism de femeie.

În Paris se va ridica în curând un monument curios, un monument prin care se va comemora femeia pariziană din timpul asediului, care a suportat, fără să se plângă, cu eroism și abnegație toate ororile și privațiile.

Monumentul va fi, afară dacă nu se vor ivi venituri și contribuții neprevăzute,

o simplă stelă comemorativă, așezată la o înălțime de străzi din Paris, pentru glorificarea femeii din timpul asediului, așa cum se ridică monumente pe câmpurile de bătăie în amintirea soldaților morți.

Ideea aceasta a ispitit pe mai mulți artiști, între cari și pe Willette, deliciosul și spiritualul pictor al străzii Parisului.

Iată ce a spus în această privință, și în general asupra femeii pariziene, Willette unui redactor al ziarului »L'Eclair«.

Le-am văzut pe aceste femei, în acea iarnă glacială, din timpul asediului, făcând coadă la măcelării și brutării, înfruntând obuzurile care plouau în unele cartiere.

Schița mea reprezintă pe aceste femei admirabile tocmai în momentul, când un obuz cade în mijlocul lor sămănând moartea. O mamă este ucisă: cade în drum, tinându-și copilul în brațe.

Ideea a fost găsită prea tristă. Cu siguranță nu era veselă! Dar e păcat! Ar fi făcut un frumos contrast alături cu veselia străzii într-o frumoasă zi de primăvară.

În legătură cu acestea, redactorul ziarului »L'Eclair« a făcut o interesantă anchetă printre femeile, care au apucat vremea asedierii Parisului, și scrie despre ele:

»Am revăzut pe unele din ele, îmbătrânite fără îndoială cu patruzeci de ani, dar sdravene încă, curajoase și nobile, păstrând în ochi flacăra obuzurilor Prusienilor, în gură amarul gust al cărnei de soarece și în memorie amintirea limpede și precisă a anului teribil.

Părul le-a albit, iar fața le este brăzdată de încrețituri. La evocarea asediului ridică fruntea în sus și ochii le strălucesc. O străfulgerare a tinereții iluminează iar-na lor.

Toate fac parte din »Societatea Parisienilor Asediului.«

După aceea redactorul ziarului »L'Eclair« a arătat amintirile acestor femei:

O domnișoară bătrână — fără îndoială — dr. Jourdain i-a spus lucruri emoționante, din care comunicăm câteva ceterilor.

— Mătușa mea locuia în bulevardul Voltaire. Avea o bonă. Bona asta era foarte miloasă. Cum vedea oameni, cărora le era foame, lua cartofi, morcovi, ceapă și le împărția celor ilămanzi. Dar bona le lua din pivnița mătușei mele. Mătușa mea, care era cam egoistă, — ceea ce se explică pe vremurile acelea — îi spuse într-o zi:

— Mario, fiindcă mă furi, te concediez!

— Doamnă, vă rog, să nu faceți una ca asta, răspunse bona, am să vă aduc înnapoi tot ce v'am luat.

— Bine Mario cum ai să aduci înnapoi tot ce mi-ai luat?

Ei bine această bonă a făcut lucruri extraordinare pentru o femeie! În fiecare zi traversa liniile inamicilor, trăindu-se pe burtă, pentru a se feri de gloanțe, și aducea zilnic ceapă, cartofi și legume.

Astfel i-a adus mătușei mele, pentru a o despăgubi, de trei ori atâtea proviziuni câte îi luase.

Apoi d-ra Jourdain povestește următoarea emoționantă scenă de modul cum se aprovizionau Parizienii cu lemne:

— În strada Charonne, femeile făceau coadă, în fața unui șantier de lemne și combustibile. Era un frig groaznic. În această coadă, care nu se mai sfârșia așteptau două femei: cea dintâi o femeie din popor, o lucrătoare, aștepta ca toată lumea cu nerăbdare: cealaltă mai mizerabilă ținea în brațe un copil, pe care căuta să-l înfășure cu un șal.

Femeea aceasta din urmă se văeta: Ah! dacă ași putea să-mi cumpăr o bucată de lemn. Coada se micșorase, femeile intrau în șantier, de unde erau cu lemne. Femeea care era înaintea ei intră, când de odată în urmă, poc! ușa se închide. Nu mai erau lemne! Nu-i mai rămânea decât să plece. Plângând, strângându-și cu dragoste copilul la sân, nenorocita porni către casă. Femeea care era înaintea ei, eși din șantier. În brațe ținea lemnele atât de căutate.

— Poftim! îi spunea ea. Ia lemnele mele! Ia-le, ia-le te rog! Ia-le pentru copil! Eu dau o goană prin mahala și în timpul fugii mă încălzesc.

Altă istorie din timpul asediului:

D-na Marest, astăzi prezidenta secției a doua a Uniunii Femeilor din Franța, era pe atunci o fată delicată și foarte a-nemică. Părinții o nutreau cu costițe de câine, dar îi spuneau că sunt de miel. Cu

toate acestea dânsa mânca prost, cu scârbă. Într-o zi tatăl său află, că un măcelar a reușit să păstreze o mie, din care vinde foarte scump. Aleargă iute și cumpără pentru fca sa două costițe de miel, de data asta adevărate. I le servi cu plăcere.

— Am băgat de seamă, îi spuse tatăl său, că nu-ți prea plăcea carnea, am schimbat măcelarul; să-mi spui dacă o găsești pe asta mai bună.

Fata după ce mâncă costița, spuse: — Știi ce tată, cred că ai face mai bine să târuguști tot de la măcelarul, de la care cumpărai mai înainte.

O altă femeie, care a apucat vremea asediului, d-na Lavoine, spuse următoarele anecdote redactorului de la »Eclair«:

— Vecina mea, d-na Lecoer avea un frumos cotoi roșu. L'a făcut paté. Toată lumea venea să cumpere. Vindea cu opt lei jumătate de kilogram.

— D-nă Lavoine, îmi spuse vecina mea, d-ta nu cumperi paté?

— Nu d-nă Lecoer, dar unde e cotoiul cel roșu al d-voastră?

— Cotoiul nostru roșu? Se plimbă!

— Ei bine, d-nă Lecoer, am să-ți cumpăr paté, când s'o întoarce cotoiul d-voastră.

Cealaltă anecdotă.

Amicul nostru René Dumesnil sta în strada Grenelle.

Într-o zi trece pe stradă un om, care ținea sub bluză o găscă. René îl oprește: — Cât costă găscă? — 100 de franci! E scumpă! Proprietarul de sus, auzind strigă:

— Eu ofer 120! — Și eu 150! — Și eu 200! — Eu 210!

În sfârșit găscă fu adjudecată unui farmacist, care a oferit 210 franci.

Farmacistul apucă cu delicatețe găscă de aripi, o cântări și strigă:

— Priviți-o! 210 o găscă! E o găscă din timpul asediului! De, dar tot e mult! 210 franci! Nu cântărește mai nimic!

În timpul acestor palavre găscă începe să se sbată și scăpă din mâinile farmacistului. Toată mahalaua s'a luat după ea. Nu știu cine a prins-o. Foametea face pe om șiret!

În amintirea acestor acte de suferință, eroism și abnegație a femeii pariziene, se va ridica stela funerară de care vorbim.

MULTE ȘI DE TOATE.

Victimile revoluției în Rusia.

Scriitorul rus Wentin publică o statistică a sentințelor pronunțate în intervalul dela 17 Octombrie 1905 până la 17 Octombrie 1910 în procesele revoluționarilor ruși. Tribunalele militare și civile au condamnat în acest interval 37.620 persoane pentru crime politice, parte la moarte, parte la muncă silnică, deportațiune, închisoare etc. 5735 au fost condamnați la moarte: dintre aceștia au fost executați 3015 inși. Celorlalți li s'a comutat pedeapsa la muncă silnică. 1257 indivizi au fost condamnați la moarte pentru alte crime. Dintre aceștia au fost executați 726. Celelalte pedepse se recapitulează astfel:

4249 persoane la închisoare de cetate. 11703 persoane la închisoare. 1292 la internare în batalioanele disciplinare. 4144 persoane la înrolare în companiile de arestanți. 1857 persoane la deportațiune. 8640 persoane la muncă silnică în Siberia.

Mulți au fost condamnați pe cale administrativă la închisoare sau la exilare, alții au fost ținuți în prevenție timp de mai mulți ani.

Aceste cazuri numai în parte au fost înregistrate.

În ce mod inspăimântător s'a înmulțit în ultimii cinci ani numărul celor deținuți, aceasta reese din următoarea statistică. Ea ne arată în acelaș timp, că numărul deținuților politici condamnați de către tribunale, formează numai a treia parte a persoanelor trimise la închisoare. Iată statistica deținuților:

Anul	Numărul deținuților
1897	77255
1898	84676
1899	86862
1900	85857
1901	84632
1902	89889
1903	96005
1904	91720

1905	85184
1906	111403
1907	138000
1908	166046
1909	181241

Datele oficiale relative la anul 1910 lipsesc. Direcția Inchisoriilor își întocmiese bugetul pentru 200000 deținuți.

E în afară de orice îndoială, că sporul enorm, ce se observă în statistica ultimilor cinci ani, trebuie pus în socoteala condamnațiilor politice. Din toate aceste reese, că armata deținuților politici se ridică astăzi la 100000 inși. Acest număr sporește și mai mult, dacă adăugăm cele 22568 persoane depărtate pe cale administrativă.

Cea mai veche biserică din Viena.

Este biserica sfântului Ruprecht, în apropiere de cheul Franz Josef. Până de curând o înconjurau case vechi, cu multe odăi de închiriat. Acuma dărâmandu-se acelea, biserica se poate vedea. E clădită la 740 după Hr. pe un deal lângă Dunăre, pe ruinele unui templu păgănesc, care fusese în mijlocul cetății romane. Biserica are și cel mai vechiu tinterim, cu pietre de prin veacul al XI-lea. E într-o stare de plâns, dar enoriașii s'au hotărât să adune bani și s'o reconstruiască așa cum a fost pe vremuri. Se vor face și cercetări arheologice.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu
Succesorii.
Redactor resp. Ioan Spuderoa.

Dr. STERIE N. CIURCU.
VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultațiuni
ou celebrități/le medicale, cu specialiști de
facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.

Dr. B. Basiota
— medic —
— specialist în morb. femelești. —
Cluj-Kolozsvár. Strada: Ferencz Iószef Nr. 6
Consultațiuni
între oarele 8—10 a. m. 3—5 p. m.

Városmajor-Sanatorium și „Hydrotherapie“
26 odăi aranjate cel mai modern; Supraveghere medicală constantă.
Telefon 88—99.
Birou central, stabiliment medical,
Ferencz kört 29 n. a. 8—9; d. a. 3—5.
Director, șef.
Dr. Cosmutzka.

Cel mai bun argument

pentru calitatea superioară al „veritabilului: Franck“ este, că pe tot fel de moduri obscure să fac încercări, a exploata renumele numelului „Franck“ pentru fabricate inferioare. De aceea menajera atentă trebuie să aibă grijă la semnul de cunoaștere:

„Franck cu rășnița de cafea“.

Acele lădițe și pachete de adaus la cafea, cari nu port aceasta „Rășnița de cafea“ ca semn caracteristic, nu conțin veritabil „Franck“.

De aceea atențiune la cumpărare!

Prețuri de vânzare

al veritabilului „Franck“ Adaus la Cafea
u lădițe de 1/2 1/4 1/5 1/6 kg
56 31 26 23 file.
„ pachete „ 1/6 1/8 1/10 1/12 1/16 kg
16 12 10 9 7 file.

ATTENTION.

"AIDA" VERGE și BLUE STAR CONTINENTAL

hârtie de cigarette veritabilă numai cu insigniile ce se văd pe anunț!

FERȚI-VA DE IMITAȚIUNI FĂRA VALOARE!

BOURBON

este fără văpșea și presiune idreulică.
Liber de cenușă și grăsime

de aceea cea mai nevătmătoare hârtie de cigarette și tuburi „Vergé“ Combustible.

Depot de fabrică în Trafica de specialități JAKAB ISTVAN Brassó, strada Văm i.

Recomandăm cetitorilor ziarului nostru, Magazinul de haine și Confecțiuni de dame

I. ASCHER

Brașov, Strada Inului Nr. 26.

unde pot cumpăra de superioritate constatată **haine** pentru bărbați, băeți și copii, asemenea și pentru dame și fetițe: **Jachete, Costume de dame, Foi, Halaturi, Bluze, Jupoeane** etc.

Bogat asortiment de blănuri pentru călătorii pentru oraș, Sacco scurte blănite, precum și mantale pentru Dame cu căptușală de blană.

Comande cu posta se efectuează complet cu rambursă.

Când se comandă, notați lățimea peptului, culoarea stofii și cam cu ce preț.

1148,7-100

Pentru ce nu convine se dau banii îndărăt.

Nr. 2628/911

Publicațiune.

Din fundațiunea Mathilde v. Trauschentels sunt a se distribui două stipendii de câte 600 coroane.

Petenții au să dovedească cu certificat dela autoritatea locală, că sunt Brașoveni și că aparțin la Brașov, mai sunt obligați a dovedi, că sunt înscriși deja la o universitate și că urmează cursurile universitare la aceea universitate sau să dovedească, că posed — fie dela un gimnaziu superior, fie dela un gimnaziu real sau dela altă școală cu rang egal cu aceste două din urmă — un atestat, pe baza căruia pot fi primite la vre-o universitate.

Stipendiile se acordă petenților pe întreg timpul studiilor lor fără considerare la naționalitate și la religiune.

Petițiunile provăzute cu atestatele recerute și cu timbru de una coroană sunt a se prezenta la subscrisul magistrat până în 15 Martie a. c. la 12 oare din zi.

Petițiunile, cari nu vor fi instruite după cum se cere sau cari vor fi prezentate după terminul aci arătat, nu se vor lua în considerare.

Brassó în 14/II 911.
Magistratul orașenesc.
Nr. 1845. 1-1

Josef Schmitz.

Brașov, Strada de mijloc Nr. 12.
(casa proprie).
Filiala Strada Porții Nr. 57.

Văpșește și curăță tot felul de haine de bărbați, dame și copii, costume uniforme etc.

Tot acolo spălătorie de albituri și călcat rufe.

Serviciu cu garanție și prompt.

Institut de asigurare indigen „Transsylvania“

Sibiu, strada Cisnădiei 1-5 (în casele proprii)

a introdus ca să satisfacă în toate privințele dorințele publicului asigurator, câteva tarife nonă (1g, Xg, XIXg), după care s'a făcut posibilă încheierea de asigurare cu

40% participare la câștig

după câte 3 ani de asigurare! Această participare la câștig nu se calculează în premiile vitoare, ci se plătește în numărul ceace înseamnă o însemnată reducere a premiului. Dacă de ex. o persoană de 20 de ani încheie o asigurare pe K 10.000 după tariful XIX, astfel că acest capita' după o plătire de premiu în decurs de 30 de ani, la ajungerea etății de 50 de ani ai persoanei asigurate să se plătească de jumătate, iar cealaltă jumătate la moartea întâmplată mai târziu, va avea după acest tarif să solvească un premiu anual de K 266.40 va să zică cu totul K. 7992.

Primește însă în schimb după câteși 3 ani de asigurare înapoi 40% din premiu, adică în total K 1065.60 ca participare la câștig! Prin urmare toate spețele acestei asigurări fac K 6926.40. Când însă moartea asiguratului s'ar întâmpla mai înainte, adică înainte de anul al 50-lea al etății, banca ar plăti imediat cele 10.000 de coroane întregi erezilor. Atunci natural și întreaga plătire de premii ar fi și mai mică.

Prospecte și informațiuni asupra acestui tarifi, cum și asupra tuturor celorlalte se dau în orice timp și cu toată provenirea prin direcțiune sau prin reprez. ei.

Reprezentanța pentru Brașov se află la d-nul

H. Hermann
strada Porții Nr. 51.

Achisitori se caută pretutindeni.

THE CAMPBELL

Fabrică de motoare cu renume mondial, livrează cele mai bun econstruite și durabile

BENZIN-MOTOARE || GAS-LOCOMOBILE
Uleu crud- ASUGATIV-

Cea mai efțină

- > > sigură
- > > netulburată

funcționare.

Prețuri ieftine. — Condițiuni de plată favorabile. — Garanție în toată privința.

Reprezentant General:

Korányi Victor BUDAPESTA VI, Liszt Ferencz-tér No. 9,
Telefon 64-64

FRIEDRICH KÄRGELEN

magazin cu ceasornice de aur și mărfuri de argint.

Specialist de scule ardelenne
Atelier propriu de reparaturi.
Candele lucrate foarte bine.
Cumpără cu preț bun obiecte de aur stricate și pietre scumpe.

1146,1-52.

MIHAEL MOSSER,

Prima fabrică de biciclete în Ardeal
Brașov, Strada Porții Nr. 39.

Deposit de mașini de cusut.
Cel mai mare Atelier de reparaturi pentru biciclete și mașini de cusut.
Reprezentantul fabricelor vestite de automobile. Garaj pentru Automobile.

Novități frumoase industriale
indigene. Stofe de costume bărbătești, pentru Salon, Stradă, Sport și Vânat.
 Din fabrică nouă de postav **Vilhelm Tellmann & Comp.** Deposit cu bogat asortiment recomand cu prețuri de fabrică.
Em. Mayer și Cie. (Șirul florilor 2.) Telefon numărul 52.
 Mustre de stofe se trimit la cerere gratis și franco.

Institut de asigurare ardelean
„TRANSSYLVANIA“
 Strada Cisnădiei 5. **SIBIU.** (edificiile proprii.)
 Agentura principală în Brașov: **H. HERMAN.** Strada Porții Nr. 51.
 recomandă

Asigurări împotriva focului
 pentru **edificii, recolte, mașini, mobile** etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eficiente, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții
 (pentru învățători și preoți români gr-or. și gr-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări de penziuni, asigurări cu participare la câștig și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări contra infracției (furt prin spargere), asigurări contra spargerii de sticlă (la galantare), asigurări de accidente (nenorociri corporale), asigurări de garanții și asigurări contra pagubelor la apeducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea an. 1909 K. 4.831,168
 Capitale asigurate pe viață achitate K. 4.571,0353.
 Starea asigurărilor de foc cu sfârșitul anului 1909 . . K. 112.045'419—
 Starea asigurărilor de viață cu sfârșitul anului 1909 . K. 10.847,132—
 Fonduri de întemeiere și de rezervă K. 2.309,387—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 la agentura principală Brașov. Strada Porții 51. și la toate agenturile. Persoane versate în Acuisiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

AVIZ!

Subscrisul, aduc la cunoștința On. public românesc din Brașov și dela sate, cumcă după o îndelungată praxă iau asupra mea

Planuri preliminare de ori-ce soi ce se ține de braușa zidăriei.

Primesc orice fel de zidire din nou cât și reparaturi în mare și mic ce se efectuează după sistemul cel mai nou.

Primesc orice lucrări în beton, instalații de canalizări etc.

Fiind ca conducător la mai multe clădiri mari și mici atât în Ungaria cât și în străinătate (România) dau garanță pentru ori-ce lucrare,

Pentru înlesnire stau la dispoziția on. public a mă aviza prin o carte poștală.

Brașov, strada Țântășilor Nr. 34.

cu stimă
George Rusu
 măestru zidar.

Prețurile netto cassa.

Nicolae Balea

Maiestru pantofar Brașov, Strada Orfanilor Nr. 2.

aproape de piața mare. Recomandă tot felul de încălțăminte — pentru bărbați, dame și copii, mare asortiment de ghete sezon de vară.

Mare magazin, de tot felul de încălțăminte: lucru de mână, bun și cu prețuri foarte reduse. Ocazia cea favorabilă, pentru de a cumpăra cele mai bune, mai durabile ușoare și plăcute încălțăminte pentru toate sezoanele cu prețurile cele mai reduse numai în depositul dlui pantofar Balea, se pot găsi.

Brașov. Strada-Orfanilor nr. 2.

Prețurile netto cassa.

Birou de informații.

Cunoșcând multe lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în **Budapesta birou de informații și**

Agentur. Românească

Orice informație relativ la petițiile înaintate la minister și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2-3 zile ori și cui, rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu.
 Budapest, Lajos utca 141, III. 19

Garantie îndelungată!
 Condiții favorabile de plată

FABRICA DE MOTOARE
A. G. DRESDNER
 una din cele mai vechi și mai mari!
FABRICI de MOTOARE
Liferează
MOTORE și LOCOMOBILE
 care funcționează: perfect, durabil, precis și sigur, puse în mișcare cu Gaz (Sauggas), Benzin, Uleiul brut Acetylen.

Representant General și Deposit:
Gellért Ignác és T-sa,
 Bud-pest. Teréz-Körut 41.
 Telephon Nr. 19-19
 (175,1-0.)

Friedrich Reiser.
 Strungar de lux. Magazinul cu articole de galanterie,
Brașov strada Vămii Nr. 31.
 recomandă depositul său bogat asortat cu umbrele, corturi, articole de lux, tot soiul de instrumente musicale, gramophone, plache, cele mai nouă ampe de buzunar. Asortiment bogat de gentuțe moderne de mână pentru dame.
 1926. 1-80.

Asigurare!

O bancă de asigurare populară caută achiziționatori capabili pe lângă salariu fix și proviziune. Pentru începători neversati în afacere retribuție părăd cualificațiune. Oferte cu referențe și copii de atestare să se trimită sub cifre „POPULAR” la administrațiunea acestei foi. 945,1-6.

Aviz.

Aduc la cunoștința On. publice din loc și jur, cu deosebire comerșanților că mi-a sosit:

Pește sărat de tot felul,
 marfă bună, precum și articole coloniale: **masline de volo și trile, roscove, smochine** legături și în **cutii de lux, stafide roșii și negre. Icre negre tescuite, icre roșii tescuite și icre moi de crap.**

Vânzarea en gros și detail pe lângă prețuri moderate.

IOAN BIDU, Brașov.
 Firmă veche.
 1847,1-8.

De închiriat

dela 1 Martie 1911 st. n. o locuință, constătătoare din o odaie mare, — parter, — la stradă și o bucatărie, — pivniță, pod, etc., mobilată sau nemobilată, în strada din Schei: Pe tocile Nr. 34

Tot asemenea și o odaie în curte, bucatărie, pivniță etc. Pe Tocile Nr. 32. Informații se iau dela proprietarul casii de sub Nr. 34 pe Tocile.

Atelier de tâmplărie român.
Nicolae Voina
Brașov, str. Căpitanului 19
Pe Tocile 3, casele proprii.

Aduce la cunoștința on. publică după ce afacerea mea de tâmplărie există de mai mulți ani, acum mărimdu-mi din nou atelierul primesc ori și ce fel de comande în mobilă precum și la Binale.